

## WPROWADZENIE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

### I. Forma prawna i przedmiot działalności

BOWIM SPÓŁKA AKCYJNA 41-200 SOSNOWIEC, ul. NIWECKA 1 E

Przedmiotem działalności BOWIM S.A. zwanej w dalszej części sprawozdania „Spółką” oraz jej jednostek zależnych zwanych łącznie „Grupą” jest:

- sprzedaż hurtowa metali i rud metali,
- świadczenie usług transportowych,
- prefabrykacja stali zbrojeniowej.
- produkcja konstrukcji metalowych i ich części

Grupa w przeważającej mierze prowadzi sprzedaż na terytorium kraju.

Jednostką dominującą jest BOWIM S.A. z siedzibą: w Sosnowcu, przy ulicy Niwecka 1E, która zgodnie z obowiązującym prawem, została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000001104.

Dane podstawowe Spółki

Nazwa pełna:	BOWIM S.A.
Adres siedziby:	UL. NIWECKA 1E 41-200 SOSNOWIEC
Identyfikator NIP:	645-22-44-873
Numer w KRS:	0000001104
Numer REGON:	277486060
Akt założycielski Rep. A	NR 500/2001 Z DNIA 19.01.2001

Przedmiotem działalności według PKD jest:

- sprzedaż hurtowa metali i rud metali,
- produkcja konstrukcji metalowych i ich części,
- sprzedaż hurtowa pozostałych półproduktów,
- sprzedaż hurtowa odpadów i złomu,
- sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana,
- pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową,
- transport drogowy towarów,
- magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów,
- kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek,
- wynajem i zarządzanie nieruchomościami na własny rachunek lub dzierżawionymi.

## II. Czas trwania działalności spółki

Spółka dominująca - Bowim S.A powstała na czas nieokreślony.

Spółka zależna – Bowim Podkarpacie Sp. z o.o. powstała na czas nieokreślony.

Spółka zależna – Betstal Sp. z o.o. powstała na czas nieokreślony.

Spółka zależna – Passat – Stal S.A. powstała na czas nieokreślony.

## III. Okresy, za które prezentowane jest skonsolidowane sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmuje okres od 01.01.2017 do 31.12.2017 r. Porównywalne dane finansowe dotyczą sprawozdania z sytuacji finansowej, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych i obejmują odpowiednio okres od 01.01.2016r. do 31.12.2016r i zostało sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 01.01.- 31.12.2017 zostało sporządzone na podstawie sprawozdań finansowych jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej w taki sposób, aby grupa stanowiła jedną jednostkę. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe jednostki dominującej i sprawozdanie finansowe kontrolowanych przez jednostkę dominującą spółek zależnych, objętych konsolidacją metodą pełną.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe skorygowane zostało o kwoty wzajemnych przychodów, kosztów oraz rozrachunków wynikających z transakcji pomiędzy jednostkami grupy i inne korekty związane z grupą.

## IV. Zarząd i Rada Nadzorcza Spółki

Skład osobowy zarządu na dzień 31.12.2017 r.

Adam Kidała – V-ce Prezes Zarządu

Jacek Rożek – V-ce Prezes Zarządu

Jerzy Wodarczyk - V-ce Prezes Zarządu

Skład osobowy Rady Nadzorczej na dzień 31.12.2017 r.

Feliks Rożek – Przewodniczący RN

Aleksandra Wodarczyk – Członek RN

Jan Kidała – Członek RN

Marek Mańka – Członek RN

Sobiesław Szefer – Członek RN

Janusz Kocłęga – Członek RN

Tadeusz Borysiewicz – Członek RN

## V. Wskazanie czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne zawierają dane łączne lub zostały sporządzone za okres, w czasie, którego nastąpiło połączenie

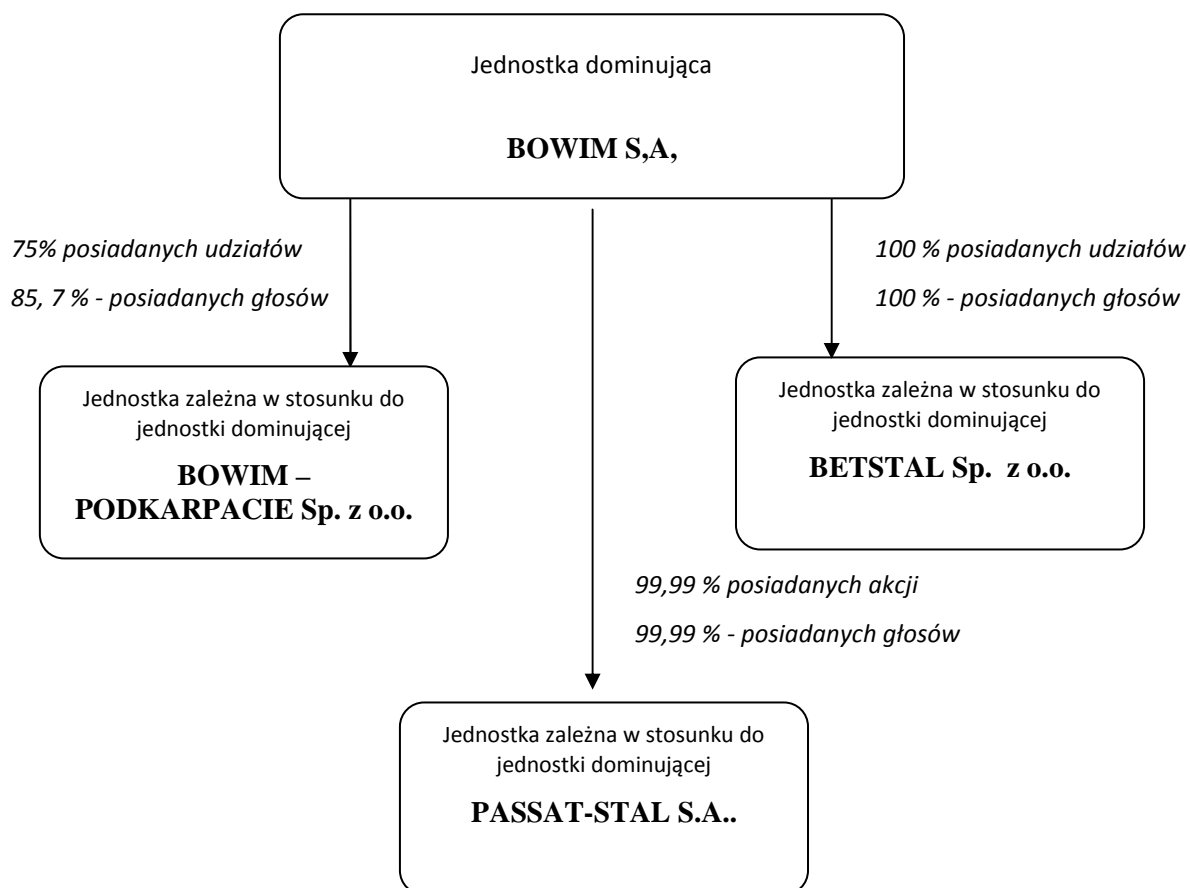
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres od 01.01. do 31.12.2017 oraz dane porównywalne nie zawierają danych łącznych oraz nie zostały sporządzone w czasie, którego nastąpiło połączenie.

## VI. Informacje o założeniach przyjętych przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz znanych okolicznościach wskazujących na zagrożenie kontynuowania przez spółkę oraz jednostki grupy kapitałowej działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej, nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności.

## VII. Powiązania kapitałowe

Schemat Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2017 r.



## VIII. Wykaz jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej objętych konsolidacją

Podmioty zależne od Spółki dominującej konsolidowane metodą pełną:

Nazwa pełna:	<b>BOWIM-PODKARPACIE SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ</b>
Adres siedziby:	UL. CIEPŁOWNICZA 8A 35-322 RZESZÓW
Identyfikator NIP:	517-01-50-735
Numer w KRS:	0000243645
Numer REGON:	180075656
Akt założycielski Rep. A	NR 5492/2005 Z DNIA 02.09.2005

Nazwa pełna:	<b>BETSTAL SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ</b>
Adres siedziby:	UL. MECHANIKÓW 9 44-109 GLIWICE
Identyfikator NIP:	969-14-12-795
Numer w KRS:	0000234750
Numer REGON:	240097960
Akt założycielski Rep. A	NR 2621/2005 Z DNIA 11.05.2005

Nazwa pełna:	<b>PASSAT – STAL S.A.</b>
Adres siedziby:	UL A. KORDECKIEGO 23 09-411 BIAŁA
Identyfikator NIP:	774-26-17-366
Numer w KRS:	0000293951
Numer REGON:	611066090
Akt założycielski Rep. A	NR 18742/2007 Z DNIA 15.11.2007

Główne obszary działalności spółek zależnych wchodzących w skład Grupy to:

BOWIM – PODKARPACIE Sp. z o.o.	Handel hurtowy i detaliczny wyrobami stalowymi
BETSTAL Sp. z o.o.	Prefabrykacja zbrojeń budowlanych
PASSAT – STAL S.A.	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części

## **IX. Informacje o zmianie składu jednostek podlegających konsolidacji w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym i danymi porównywalnymi**

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmujące okres od 01.01. do 31.12.2017 oraz od 01.01. do 31.12.2016. obejmuje dane finansowe niżej wymienionych jednostek zależnych:

- BOWIM Podkarpacie Sp. z o.o. – Rzeszów,
- Betstal Sp. z o.o. – Gliwice.
- Passat – Stal S.A. – Biała

## **X. Oświadczenie o zgodności**

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR) oraz związanymi z nimi standardami i interpretacjami zaakceptowanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF) według stanu obowiązującego na dzień 31.12.2017 roku dopuszczonymi do stosowania w Unii Europejskiej.

### **Zastosowanie nowych i zweryfikowanych standardów MSSF**

#### **Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2017.**

W roku 2017 Grupa przyjęła następujące nowe i zaktualizowane standardy oraz interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone do stosowania w Unii Europejskiej, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w rocznych okresach sprawozdawczych od 01.01.2017 roku:

- Zmiany do MSR 12: Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych związanych z instrumentami dłużnymi (opublikowane 19 stycznia 2016 roku i mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później). Grupa jest zobligowana ująć aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat, gdy są one rezultatem dyskontowania przepływów pieniężnych związanych z instrumentem dłużnym z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej, także wówczas, gdy Grupa chce zatrzymać instrument dłużny do czasu odwrócenia niezrealizowanych strat (co może nastąpić w momencie jego zapadalności). Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy. Grupa nie wykazuje ujemnych różnic przejściowych w sprawozdaniu finansowym za 2017r., do których odnoszą się opisane zmiany.

- Zmiany do MSR 7: Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji opublikowane 29 stycznia 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później). Grupa jest zobowiązana ujawnić uzgodnienie zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej, włączając w to zmiany wynikające z przepływów gotówkowych i bezgotówkowych. Ujawnienia, o którym mowa powyżej, zostało zaprezentowane w notach do sprawozdania finansowego.

#### **Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły w życie do zakończenia okresu, za który sporządzono niniejsze sprawozdanie.**

- MSSF 16 „Leasing” opublikowany 13 stycznia 2016 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później).

MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy oraz amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania w sprawozdaniu z wyników.

Grupa stosuje zalecenia MSSF 16 w sprawozdaniu za okres bieżący i okresy poprzednie.

Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły w życie na dzień 31.12.2017 roku:

- Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” opublikowane 12 kwietnia 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później).

MSSF 15 stanowi zbiorczy standard dotyczy ujmowania przychodów. Zastąpił on MSR 11, „Umowy o usługę budowlaną”, MSR 18, „Przychody” oraz powiązane z nimi interpretacje.

Przychód jest ujmowany z chwilą, gdy klient przejmuje kontrolę nad danym towarem lub usługą. Klient przejmuje kontrolę w momencie, gdy posiada możliwość bezpośredniego wykorzystania i czerpania korzyści z danego towaru lub usługi.

Podstawową zasadą MSSF 15 jest ujmowanie przez Grupę przychodu w taki sposób, by odzwierciedlał przeniesienie na rzecz klienta przyrzeczonych towarów lub usług w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, które ma miejsce wtedy, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tymi składnikami aktywów. Zgodnie z tą regułą, Grupa ujmuje przychód poprzez zastosowanie następujących etapów:

- ✓ Etap 1: Identyfikacja umowy/(umów) z klientem
- ✓ Etap 2: Identyfikacja zawartych w umowie zobowiązań do wykonania świadczenia
- ✓ Etap 3: Określenie ceny transakcji
- ✓ Etap 4: Alokowanie ceny transakcji do zawartych w umowie zobowiązań do wykonania świadczenia
- ✓ Etap 5: Ujęcie przychodów w chwili, gdy jednostka wypełni zobowiązanie do wykonania świadczenia.

MSSF 15 zawiera także spójny zakres wymagań dotyczących ujawnień, który spowoduje, że Grupa przedstawi użytkownikom sprawozdania finansowego wyczerpujące informacje odnośnie charakteru, kwoty, rozkładu w czasie i niepewności przychodów i przepływów pieniężnych wynikających z zawartych przez Grupę umów z klientami.

Grupa zastosuje powyższy standard od 1 stycznia 2018 r. stosując metodę retrospektywą z łącznym efektem pierwszego zastosowania niniejszego standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania.

Grupa przeprowadziła szczegółową analizę umów na roboty budowlane, na podstawie których wygenerowano przychody 2017 r. Zwrócono szczególną uwagę na obszar rozpoznawania przychodów w miarę upływu czasu oraz zobowiązań Grupy w okresie gwarancji i rękojmi.

Stwierdzono, że postanowienia standardu MSSF 15 nie mają istotnego wpływu na wysokość przychodów z tytułu umów na roboty budowlane rozpoznanych w 2017 r. Nowy standard może wpłynąć na rodzaj ujawnień w sprawozdaniach finansowych, sporządzanych za kolejne okresy, począwszy od 1 stycznia 2018 r.

Postanowienia standardu MSSF 15 nie mają wpływu na sposób prezentacji przychodów ze sprzedaży wyrobów hutniczych.

- Zmiany do MSSF 4: zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” łącznie z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” opublikowane 12 września 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później)

Zmiany do MSSF 4 uzupełniają opcje istniejące już w standardach i mają na celu zapobieganie tymczasowym wahaniom wyników jednostek sektora ubezpieczeniowego w związku z wdrożeniem MSSF 9. Zmiana nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- MSSF 9: MSSF 9 zastępuje MSR 39 i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie. Standard ma zastosowanie retrospektywne, przy czym nie jest wymagane przekształcenie danych za okresy poprzedzające okres pierwszego zastosowania:

a. Standard wprowadza dwie kategorie aktywów finansowych: wyceniane wg zamortyzowanego kosztu i wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy lub wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umów przepływów pieniężnych z tych instrumentów.

b. MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.

c. Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Zmianą jest: ujmowanie w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego w odniesieniu do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

d. W zakresie rachunkowości zabezpieczeń, zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Grupa planuje zastosować MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównywalnych.

W 2017 roku Grupa przeprowadziła ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie finansowe. Ocena ta oparta jest na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania dodatkowych, udokumentowanych informacji w okresie, kiedy Spółka zastosuje MSSF 9 po raz pierwszy:

- aktywa finansowe

Grupa nie spodziewa się istotnego wpływu wprowadzenia MSFF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny w związku z zastosowaniem MSSF 9 w obszarze klasyfikacji i wyceny. Wszystkie aktywa finansowe wyceniane dotychczas w wartości godziwej, dalej pozostaną wyceniane w wartości godziwej, zaś aktywa wyceniane według kosztu zamortyzowanego nadal spełniać będą kryteria dotychczasowej wyceny. Zastosowanie MSSF 9 nie będzie miało wpływu na sposób wyceny akcji i udziałów w jednostkach zależnych.

- ustalenie odpisów aktualizujących metodą oczekiwanych strat kredytowych

Według dotychczasowych zasad, odpisy aktualizujące jednostki dokonywały wtedy, gdy nastąpiły obiektywne przesłanki utraty wartości i w przypadku ich stwierdzenia, kwota odpisu była oszacowana w oparciu o planowane przepływy gotówkowe.

MSSF 9 wymaga oszacowania oczekiwanej straty, niezależnie od tego, czy wystąpiły czy też nie, przesłanki do stworzenia takiego odpisu.

Standard przewiduje 3 stopniową klasyfikację aktywów finansowych pod kątem ich utraty wartości:

✓ Stopień 1 – salda dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o Sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2017 i prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu 12 miesięcy,

✓ Stopień 2 – salda dla których nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu całego okresu kredytowania,

✓ Stopień 3 – salda ze stwierdzoną utratą wartości.

W odniesieniu do należności handlowych, które nie zawierają istotnego elementu finansowania, standard wymaga zastosowania uproszczonego podejścia i wyceny odpisu na bazie oczekiwanych strat kredytowych za cały okres życia instrumentu.

Grupa dokonała analizy należności i zgodnie z MSFF 9 zastosuje uproszczone podejście i wyceni odpis na oczekiwane starty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym startom kredytowym w okresie życia danego instrumentu, w przypadku należności z tytułu dostaw i usług. Należności te są w 90% pośrednio lub bezpośrednio ubezpieczone i na tą część należności, która nie jest ubezpieczona i istnieje ryzyko nieściągalności dokonano odpisu aktualizującego.

Natomiast w stosunku do należności z tytułu pożyczki nie wystąpi ryzyko kredytowe, gdyż jest to należność od jednostki powiązanej o dobrej kondycji finansowej bez wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia.

- zobowiązania finansowe

Oczekuje się, że zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy będącego skutkiem zastosowania nowego standardu po raz pierwszy.

- rachunkowość zabezpieczeń

Grupa aktualnie nie stosuje zasad rachunkowości zabezpieczeń, zastosowanie MSSF 9 nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe jednostki w tym zakresie.

**Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez UE**

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień 31.12.2017 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie), • Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie), Sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2017 10
- Zmiany do MSSF 9: Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą opublikowane 12 października 2017 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany do MSR 28: Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach opublikowane 12 października 2017 (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2015 - 2017 wydane 12 grudnia 2017 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później).

Według szacunków Grupy, wymienione wyżej standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

## **XI. Informacje o dokonanych korektach w danych finansowych prezentowanych w poprzednich okresach.**

Nie korygowano danych finansowych za okres 01.01.2016 do 31.12.2016r.



## XII. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, faktoring, umowy leasingu finansowego, środki pieniężne oraz lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów jest pozyskanie i zabezpieczenie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawiera transakcje walutowe typu forward, których celem jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikającym z używanych przez nią źródeł finansowania. Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka dla Grupy wynikającego z instrumentów finansowych obejmują:

- ryzyko stopy procentowej
- ryzyko związane z płynnością
- ryzyko walutowe oraz
- ryzyko kredytowe.

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyk – zasady te, w skrócie, zostały omówione poniżej.

### Ryzyko stopy procentowej

Do instrumentów finansowych posiadanych przez Grupę i narażonych na ryzyko stopy procentowej należą: umowy kredytowe, umowy faktoringu oraz umowy leasingu operacyjnego.

Grupa jest stroną umów kredytowych opartych na zmiennych stopach WIBOR. W związku z tym Grupa Kapitałowa Bowim narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych. Zmiana stóp procentowych wpływa na zwiększenie lub zmniejszenie kosztów finansowych, a tym samym wpływa na wynik finansowy Grupy Kapitałowej Bowim. W ocenie Grupy nie ma potrzeby dokonywania zabezpieczeń w odniesieniu do tego rodzaju ryzyka. Grupa z całą pewnością poczyni odpowiednie kroki w celu zabezpieczenia tego ryzyka w momencie gdy zajdą uzasadnione przesłanki do rozpoczęcia takiego procesu

Grupa korzysta głównie z kredytów w rachunku bieżącym w PLN oraz faktoringu w PLN i EUR.

### Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną transakcji sprzedaży, zakupów oraz zaciągania zobowiązań w walutach innych niż jej waluta wyceny.

Ryzyko walutowe Grupy związane z kursami walutowymi dotyczy w głównej mierze jednostki dominującej. Jednostka dominująca monitoruje pozycje walutowe dla każdej z walut; wahania kursu euro mogą mieć wpływ na wyniki finansowe osiągnięte przez Grupę Emitenta w przyszłości.

W celu uniknięcia niekorzystnego wpływu kursów walutowych na osiągnięte wyniki, Emitent podejmuje następujące działania:

- zawiera transakcje zabezpieczające przed ryzykiem kursowym (transakcje terminowe forward),
- analizuje na bieżąco sytuację na rynku walutowym w oparciu o dane pochodzące m.in. od współpracujących banków,
- prowadzi stały monitoring transakcji narażonych na ryzyko kursowe.

W celu ograniczenia tego ryzyka Emitent prowadzi aktywny hedging oraz kontynuuje współpracę w zakresie doradztwa inwestycyjnego z Domem Maklerskim TMS Brokers S.A. z siedzibą w Warszawie oraz w celu rozszerzenia posiadanej informacji rozpoczął współpracę z DM AFS S.A., których celem jest zabezpieczenie ryzyka walutowego.

### Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe definiowane jest jako ryzyko poniesienia straty finansowej przez Grupę w sytuacji, kiedy kontrahent lub druga strona transakcji nie spełni swoich umownych obowiązków.

Sprzedaż Grupy jest realizowana w większości przypadków z odroczonym terminem płatności. Wysoki poziom należności handlowych jest charakterystyczny dla firm dystrybucyjnych.

Istnieje zatem ryzyko, iż brak płatności od dłużników wskutek ich niewypłacalności może mieć negatywny wpływ na wyniki finansowe Grupy, przy czym zdecydowana większość należności handlowych jest ubezpieczonych przez Grupę, natomiast w zakresie pozostałej części należności, Grupa prowadzi politykę zabezpieczania się na majątku klientów. Zgodnie z warunkami zawartych polis w przypadku braku zapłaty przez dłużnika niekwestionowanych należności handlowych przysługujących Grupie ubezpieczony uzyska z tego tytułu wypłatę ubezpieczenia. Spółki Grupy starają się eliminować to ryzyko poprzez stosowanie polityki limitów wewnętrznych przyznawanych indywidualnie dla każdego klienta, opartych na limitach ubezpieczeniowych oraz wnikliwej kontroli dokumentów finansowych odbiorców, historii współpracy oraz analizy płatności.

W przypadkach gdy klienci nie spełniają przyjętych norm oceny, Spółki Grupy stosują dodatkowe zabezpieczenia przyszłych należności w postaci poręczeń, cesji, hipotek, umów zastawu oraz weksli, co dodatkowo zmniejsza ryzyko niewypłacalności klientów.

Ryzyko to staje się szczególnie dotkliwe w czasach trwania kryzysów gospodarczych, kiedy zwiększa się ryzyko strat spowodowanych nieściągalnością należności oraz zmianami polityk Towarzystw Ubezpieczeniowych, w wyniku których zostaje ograniczone własne ryzyko tychże towarzystw, zarówno dla klientów z gorszymi wynikami finansowymi jak i dla całych branż.

Istnieje również potencjalne ryzyko związane z ograniczeniem ekspozycji ubezpieczeniowej na Emitenta, a w ślad za tym zmniejszeniem potencjału zakupowego Grupy. Grupa prowadzi politykę cyklicznych, kwartalnych spotkań z Towarzystwami Ubezpieczeniowymi celem prezentacji aktualnej sytuacji finansowej Grupy.

Dodatkowo wprowadzane od 2016 roku zmiany w przepisach podatkowych, wprowadzające m.in. instytucję odwróconego podatku VAT dla podwykonawców w branży budowlanej, mogą mieć również wpływ na eskalację tego ryzyka, a na pewno na zwiększenie się zatorów płatniczych wśród klientów niedysponujących odpowiednim kapitałem obrotowym pozwalającym na sfinansowanie okresu upływającego od momentu zapłaty zobowiązania do dostawcy do czasu weryfikacji i zwrotu podatku przez Urząd Skarbowy.

Spółki Grupy na bieżąco tworzą odpisy aktualizujące należności nieobjęte ubezpieczeniem oraz kwoty wynikające z udziału własnego w stosunku do należności ubezpieczonych, na podstawie szczegółowej analizy należności. Ponadto ryzyko kredytowe jest w sposób naturalny ograniczane poprzez znaczną dywersyfikację odbiorców Grupy.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

#### Ryzyko związane z płynnością

Ryzyko płynności oznacza ryzyko, że spółki wchodzące w skład Grupy nie będą zdolne do regulowania swoich finansowych zobowiązań, kiedy staną się wymagalne.

Grupa monitoruje prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej uwzględniając terminy zapadalności należności oraz wymagalności zobowiązań.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak linie kredytowe, umowy leasingu finansowego, umowy faktoringu.

Grupa odpowiednio zarządza swoim kapitałem obrotowym oraz ryzykiem kredytowym odbiorców, utrzymuje dobry standing finansowy w związku z czym ryzyko utraty płynności jest ograniczone.

#### **Ryzyko braku wystarczającego kapitału obrotowego**

W związku z dużą zmiennością cen surowca istotny wpływ na wyniki finansowe Grupy ma właściwe zarządzanie kapitałem obrotowym. Wzrost sprzedaży może spowodować zagrożenie wystąpienia niedostatków w kapitale obrotowym, a co za tym idzie braku wystarczających środków finansowych, by zgromadzić znaczną ilość zapasów w momencie, kiedy ceny u dostawców będą kształtowały się na korzystnym poziomie. Brak wystarczającego poziomu kapitału obrotowego może zatem negatywnie wpłynąć na poziom generowanych przez Grupę marż na sprzedaży.

## ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy. Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej stosowne korekty.

W latach roku zakończonych dnia 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzano zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów za pomocą wskaźnika liczonego jako relacja zadłużenia netto do wartości EBITDA. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty bankowe oraz zobowiązania o charakterze kredytowym.

EBITDA zdefiniowana jest jako wynik finansowy z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację.

## XIII. Istotne zasady rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzeniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawione zostały poniżej.

### Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera sprawozdania finansowe wszystkich jednostek zależnych, kontrolowanych w sposób bezpośredni lub pośredni przez BOWIM S.A. Kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności. Wszystkie jednostki grupy kapitałowej stosują jednolite zasady rachunkowości zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR) oraz związanymi z nimi interpretacjami w formie rozporządzeń, zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia

„BOWIM” S.A. z dnia 15.09.2008 roku.

Wszystkie wartości podane są w złotych.

Na potrzeby konsolidacji wszystkie transakcje i salda pomiędzy jednostkami konsolidowanymi metodą pełną zostały wyeliminowane.

### 1.1. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Grupa nie posiada jednostek stowarzyszonych.

### 1.2. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

W okresie 01.01. – 31.12.2017 r. Spółki w Grupie nie posiadały udziałów we wspólnie kontrolowanych podmiotach.

### 1.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż polski złoty (PLN) początkowo ujmuje się w walucie funkcjonalnej, stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej kurs wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą obowiązujący na dzień zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego kursu natychmiastowej wymagalności banku, z którego Spółka korzysta, lub kursu dostępnego dla Spółki na platformie wymiany walutowej, ustalonego dla danej waluty. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych za wyjątkiem przypadków, gdy powstały one wskutek wyceny aktywów i pasywów niepieniężnych, w przypadku, których zmiany wartości godziwej odnosi się bezpośrednio na kapitał. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny:

	31 grudzień 2017 roku		31 grudzień 2016 roku	
	sprzedaży	kupna	sprzedaży	kupna
USD	3,4700	3,5010	4,1430	4,2080
EURO	4,1680	4,1850	4,4000	4,4290

### 1.4. Wartości niematerialne

#### Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie – Koszty badań i prac rozwojowych

W roku 2015 Spółka Dominująca rozpoczęła projekty prac rozwojowych:

1. Nowoczesny magazyn wyrobów hutniczych,
2. Poprawa płynności i bezpieczeństwa przesyłania danych w organizacji BOWIM S.A.
3. Optymalizacja przepływu informacji w spółce BOWIM S.A. z uwzględnieniem wykorzystania w całej grupie kapitałowej.

Na wyżej wymienione projekty, Spółka, do dnia bilansowego, poniosła wydatki w wysokości 2 747 148,84 zł.

#### Patenty, znaki towarowe oraz oprogramowanie komputerowe

Patenty, znaki towarowe oraz oprogramowanie komputerowe ujmowane są w sprawozdaniu finansowym zgodnie z zasadą kosztu historycznego pomniejszone o dokonane umorzenie przy użyciu metody liniowej przez okres ich ekonomicznej użyteczności, przy zastosowaniu rocznych stawek amortyzacji wynoszących:

Oprogramowanie komputerowe - 24 miesiące

Inne wartości niematerialne i prawne - 24-60 miesięcy

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich wyksięgowania.

### 1.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Grunty użytkowane w procesie produkcji i dostarczania towarów i usług jak również dla celów administracyjnych wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości przeszacowanej równej kwocie uzyskanej z wyceny składnika aktywów do jego wartości godziwej, dokonanej przez rzeczoznawcę w oparciu o założenia rynkowe (na określony

dzień dokonania tej wyceny), pomniejszonej o utratę wartości. Wyceny przeprowadzane są z częstotliwością zapewniającą brak istotnych rozbieżności pomiędzy wartością księgową a wartością godziwą na dzień bilansowy.

Zwiększenie wartości wynikające z przeszacowania gruntów, ujmowane jest w pozycji kapitału z aktualizacji wyceny, za wyjątkiem sytuacji, gdy podwyższenie wartości odwraca wcześniej odpis rozpoznany w rachunku zysków i strat (w takim przypadku podniesienie wartości ujmowane jest również w rachunku zysków i strat, ale do wysokości wcześniejszego odpisu). Obniżenie wartości wynikające z przeszacowania gruntów, ujmowane jest, jako koszt okresu w wysokości przewyższającej kwotę wcześniejszej wyceny tego składnika aktywów ujętą w pozycji kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny.

Budynki i budowle, maszyny, urządzenia, oraz pozostałe środki trwałe prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości kosztu historycznego pomniejszonego o dokonane skumulowane umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Własne środki transportu – wycena wg wartości godziwej na dzień bilansowy w korespondencji z kapitałem rezerwowym z aktualizacji wyceny.

Amortyzację wylicza się dla wszystkich środków trwałych, z pominięciem środków trwałych w budowie, przez oszacowany okres ekonomicznej przydatności tych środków, używając metody liniowej, który kształtuje się następująco:

Budynki i budowle - 20 – 40 lat

Maszyny i urządzenia - 7 – 14 lat

(w tym sprzęt komputerowy) - 3 lata

Środki transportu 5 - 7 lat

Pozostałe środki trwałe - 5 lat

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego są amortyzowane przez okres ich ekonomicznej użyteczności, odpowiednio jak aktywa własne.

Przedmioty będące wyposażeniem do wartości 3 500 zł (ewidencjonowane są pozabilansowo) – obciążają koszty miesiąca, w którym zostały oddane do używania.

Sprzęt komputerowy, bez względu na wartość, zalicza się do aktywów trwałych.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określone, jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w rachunku zysków i strat.

## 1.6. Leasing

### Grupa, jako leasingobiorca

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Spółek i są wyceniane w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w bilansie w pozycji zobowiązania z tytułu leasingu finansowego. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego są odnoszone w rachunek zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

## 1.7. Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada wartości godziwej tego składnika aktywów lub ośrodkowi wypracowującego środki pieniężne, pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba, że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości

i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku, którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie, jako przychód w rachunku zysków i strat, chyba, że dany składnik aktywów wykazywany jest w wartości przeszacowanej, w którym to przypadku odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości traktuje się jako zwiększenie kapitału z aktualizacji i wyceny. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

## **1.8. Koszty finansowania zewnętrznego**

Koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są, jako koszty w momencie ich poniesienia.

## **1.9. Nieruchomości inwestycyjne**

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło potencjalnych przychodów z czynszów lub / i utrzymywane są w posiadaniu ze względu na spodziewany przyrost ich wartości. Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są na dzień bilansowy według wartości godziwej.

### **1.10. Wartość firmy**

Nie dotyczy.

### **1.11. Instrumenty finansowe**

Instrumenty finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- Pozostałe zobowiązania finansowe.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to inwestycje o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Instrumenty finansowe nabyte w celu generowania zysku dzięki krótkoterminowym wahaniom ceny są klasyfikowane jako instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych uwzględniane są w przychodach lub kosztach finansowych. Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy zaliczane są do pozycji obrotowych.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich

wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, nie potrącając kosztów transakcji, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Instrument finansowy zostaje usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia są one wyceniane po cenie nabycia, czyli w wartości godziwej, obejmującej koszty transakcji.

### **1.12. Utrata wartości aktywów finansowych**

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

#### Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej (tj. stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu). Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez rezerwę. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

#### Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się, jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

#### Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do sprawozdania z całkowitych dochodów. Nie można ujmować w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

### **1.13. Wbudowane instrumenty pochodne**

W prezentowanych okresach w Grupie nie występowały wbudowane instrumenty pochodne.

### **1.14. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia**

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe (forward). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe wyceniane są według wartości godziwej, a wszelkie zmiany w wycenie pochodnych i instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstają.

W okresie od 01.01. do 31.12.2017 Grupa korzystała z instrumentów pochodnych. Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte instrumenty finansowe.

Wycena na dzień 31.12.2017 roku została ujęta w przychodach i kosztach prezentowanego okresu.

### **1.15. Zapasy**

Zapasy wycenione są w cenie nabycia nie wyższej jednak od ceny sprzedaży netto. Na cenę nabycia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Cena nabycia zapasów ustalana jest z zastosowaniem metody, „pierwsze weszło, pierwsze wyszło” FIFO. Pozycje zapasów zakupione jako pierwsze, sprzedaje się w pierwszej kolejności, co w konsekwencji oznacza, że pozycje pozostające w zapasach na koniec okresu są pozycjami zakupionymi najpóźniej.

Odpisywanie wartości zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania odbywa się na zasadzie odpisów indywidualnych (w koszty operacyjne własne sprzedaży) lub pogrupowania podobnych lub powiązanych ze sobą pozycji.

W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansowa tych zapasów jest ujęta, jako koszt okresu, w którym ujmowane są odnośne przychody. Kwota odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz straty w zapasach są ujmowane jako koszt okresu, w którym odpis lub straty miały miejsce. Odwrócenie odpisu wartości zapasów, wynikające ze zwiększenia ich wartości netto możliwej do uzyskania, zostaje ujęte, jako zmniejszenie kwoty zapasów ujętych jako koszt okresu, w którym odwrócenie odpisu wartości miało miejsce.

### **1.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności**

Należności z tytułu dostaw i usług, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Należności nieściągalne są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie stwierdzenia ich nieściągalności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności długoterminowej jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.



### **1.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych**

Środki pieniężne w banku i w kasie wyceniane są według wartości nominalnej.

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

### **1.18. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne**

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Zyski i straty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku naliczania odpisu.

### **1.19. Rezerwy**

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółkach Grupy ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Rezerwa na koszty restrukturyzacji ujmowana jest tylko wtedy, gdy Spółki wchodzące w skład Grupy ogłosiły wszystkim zainteresowanym stronom szczegółowy i formalny plan restrukturyzacji.

### **1.20. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe**

Zgodnie z Kodeksem Pracy pracownicy Grupy mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zgodna jest z przepisami, które w tym zakresie ustala Kodeks Pracy. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w rachunku zysków i strat.

### **1.21. Zobowiązania i należności warunkowe**

Przez zobowiązania warunkowe rozumie się obowiązek wykonania świadczeń, którego powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń. Zobowiązania warunkowe, których prawdopodobieństwo nie jest wyższe niż 50 %, nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba, że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających straty ekonomiczne jest znikome. W przypadku oceny prawdopodobieństwa na powyżej 50 %, zobowiązanie zostaje ujęte w pasywach bilansu. Należności warunkowe nie są

wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o nich, jeżeli wpływ środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest prawdopodobny.

### **1.22. Przychody**

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są ujmowane po pomniejszeniu o podatek VAT oraz rabaty.

#### Odsetki

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

#### Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

#### Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu.

### **1.23. Podatki**

#### Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

#### Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą bilansową w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe. Pozycja aktywów lub rezerw nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

#### Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty i aktywa są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część kosztów nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

#### **1.24. Zysk netto na akcję**

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. Rozwodniony zysk na akcję jest prezentowany po uwzględnieniu czynników rozważających takich jak wyemitowane opcje na akcje.

Przy wyliczeniu zysku netto na akcję, uwzględniono średnioważoną ilość akcji, która na dzień 31.12.2016 wynosiła 19 514 647 sztuk.

Przy wyliczeniu zysku netto na akcję, uwzględniono średnioważoną ilość akcji, która na dzień 31.12.2017 wynosi 19 514 647 sztuk.

#### **Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach**

Niektóre informacje podane w sprawozdaniu finansowym oparte są na szacunkach i profesjonalnym osądzie Grupy. Uzyskane w ten sposób wartości często nie będą pokrywać się z rzeczywistymi rezultatami. Pośród założeń i oszacowań, które miały największe znaczenie przy wycenie i ujęciu aktywów i pasywów znajdują się:

##### Ocena umów leasingu

Spółki są stroną umów leasingowych, które zostały uznane albo za leasing operacyjny, albo za leasing finansowy. Przy dokonywaniu klasyfikacji Spółki oceniły, czy w ramach umowy na korzystającego zostało przeniesione zasadniczo całe ryzyko i prawie wszystkie korzyści z tytułu użytkowania składnika aktywów.

##### Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

##### Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

#### **Inne informacje dodatkowe**

##### **POSTĘPOWANIE PRZED URZĘDEM KONTROLI SKARBOWEJ W KATOWICACH**

**Decyzja Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Katowicach o umorzeniu postępowania w sprawie z dnia 21.09.2012 roku oraz Decyzja Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Katowicach określająca wysokość zobowiązania podatkowego i odwołanie od niniejszej decyzji**

W dniu 5 kwietnia 2016 r. zostały doręczone Spółce przez jego pełnomocnika dwie decyzje Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Katowicach z dnia 31 marca 2016 r.

Pierwsza decyzja dotycząca zakwestionowania prawa Spółki do stosowania stawki 0% do wewnątrzwspólnotowych dostaw towarów w okresie październik 2007 r. - listopada 2007 r., umorzyła postępowanie w sprawie z dnia 21.09.2012 roku, z uwagi na upływ terminu przedawnienia. Kwota podatku, która uległa przedawnieniu wynosi 538.056 PLN.

Druga decyzja dotycząca zakwestionowania prawa Spółki do stosowania stawki 0% do wewnątrzwspólnotowych dostaw towarów w okresie grudzień 2007 r. – kwiecień 2008 r. określa zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku VAT w dokładnie takiej samej wysokości jak wskazane w decyzji z dnia 21.09.2012 r. tj. w kwocie 2.070.754,00 PLN.

W opinii Emitenta, w/w decyzja Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Katowicach jest niezasadna. W wyniku analizy przeprowadzonej przez UKS ponownie postawiono Spółce zarzut braku należytej staranności w zakresie weryfikacji kontrahentów, działania w złej wierze poprzez domniemanie, że transakcje dotyczące wewnątrzwspólnotowych dostaw towarów miały charakter pozorny, i że te działania Spółki spowodowały uszczuplenie należności podatkowych polegające na

bezpodstawnym zastosowaniu zerowej stawki VAT, gdyż towar objęty transakcjami ze wskazanymi w ww. decyzji zagranicznymi podmiotami faktycznie nie opuścił terenu Polski i to pomimo faktu, że Emitent dysponuje dokumentami, które potwierdzają zarówno taki wywóz jak i rozładunek towaru poza granicami kraju.

Należy podkreślić, iż żaden z tych dokumentów nie został wystawiony przez Spółkę, bowiem za wywóz oraz rozładunek towarów odpowiadali kupujący i działające na ich zlecenie firmy przewozowe.

W związku z powyższym oraz przekonaniem Zarządu Spółki o dołożeniu należytej staranności w zakresie okoliczności zawarcia kwestionowanych transakcji i ich dokumentacji, a także uwzględniając rekomendację swego pełnomocnika w przedmiotowym postępowaniu - kancelarii Baker&McKenzie Krzyżowski i Wspólnicy sk. k. z siedzibą w Warszawie, Emitent złożył w dniu 14 kwietnia odwołanie za pośrednictwem Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Katowicach do właściwego Dyrektora Izby Skarbowej, wnosząc w szczególności o uchylenie wskazanej wyżej decyzji podatkowej, jako niezgodnej z prawem.

W następstwie złożonego odwołania w dniu 4 maja za pośrednictwem swego pełnomocnika spółka powzięła informację o przekazaniu przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej jej odwołania do właściwego Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach.

W dniu 9 sierpnia na otrzymane od Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach wezwanie do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego Emitent za pośrednictwem swojego pełnomocnika tj. kancelarii Baker&McKenzie Krzyżowski i Wspólnicy sk. k. z siedzibą w Warszawie złożył wniosek o umorzenie postępowania podatkowego na podstawie artykułu 208 § 1 w zw. z artykułem 59 § 1 pkt 9 oraz artykułem 70 § 1 i § 6 pkt 1 i 2 Ordynacji podatkowej (przedawnienie zobowiązania podatkowego). W odpowiedzi na złożony wniosek w dniu 26.09.2016 r. pełnomocnikowi Spółki doręczono decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z dnia 23.09.2016 r., w której organ odwoławczy utrzymuje w mocy decyzję Dyrektora UKS w Katowicach z dnia 31.03.2016 r. Zważywszy na argumentację organu odwoławczego, stanowiącą w znacznej części powielenie kwestionowanej przez podatnika argumentacji organu pierwszej instancji, Spółka podjęła decyzję o przygotowaniu skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach

W dniu 24.10.2016 r., Emitent poprzez swojego pełnomocnika Baker&McKenzie Krzyżowski i Wspólnicy Sp. z o.o. we współpracy z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. złożył w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Gliwicach skargę na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z dnia 23 września 2016r., który to Sąd Administracyjny po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2017 roku skargi Emitenta na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej wydał w dniu 3 kwietnia 2017 roku wyrok uchylający zaskarżoną decyzję w całości.

W dniu 21.08.2017r. pełnomocnikowi Emitenta doręczono odpis skargi kasacyjnej od wyroku z dnia 03.04.2017 r., wniesionej przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach do Naczelnego Sądu Administracyjnego. W skardze organ wniósł o uchylenie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z 03.04.2017 r. W dniu 04.09.2017 Emitent, reprezentowany przez Baker&McKenzie Krzyżowski i Wspólnicy sp.k, wniósł odpowiedź na skargę kasacyjną, wnosząc w szczególności o jej oddalenie.

Na dzień publikacji niniejszego raportu Spółka nie powzięła nowych informacji dotyczących niniejszej sprawy.

Warto wspomnieć, iż wymieniona wcześniej decyzja ma zawiązek i opiera się w zdecydowanej większości na decyzji nr PT I/1/440701/115-121/12/ASK1 5976/2013 Dyrektora Izby Skarbowej z 28 stycznia 2013r. zobowiązującej Spółkę do nadpłaty zaległego podatku za okres 10/2007-04/2008 w kwocie 2 608 810,00 PLN z odsetkami podatkowymi od której spółka odwołała się i w efekcie zaskarżyła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego który to sąd w wydanym wyroku uchylił decyzję Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej i orzekł, iż decyzja nie podlega wykonaniu. W wyniku postanowień Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego Dyrektor Izby Skarbowej w Katowicach wystąpił do Naczelnego Sądu Administracyjnego ze skargą kasacyjną którą sąd ten oddalił, zobowiązując organy podatkowe do ponownego wydania decyzji podatkowej, z uwzględnieniem wszystkich wytycznych przekazanych im przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach.

W wyniku powyższych zdarzeń w dniu 29 stycznia 2015r. na rachunek bankowy Spółki wpłynęła kwota 3.856.333 PLN, wpłacona przez Dyrektora Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu. Z opisu przelewu wynikało, iż stanowi ona „zwrot podatku za 10/2007-04/2008” i obejmuje zapłaconą przez Emitenta kwotę podatku VAT za miesiące od października 2007r. do kwietnia 2008r., będącą przypisaną Emitentowi (a kwestionowaną przez niego), łączną kwotą niedopłaty z tytułu podatku VAT za wyżej podane miesiące (tj. od października do 2007 do kwietnia 2008r.), wynikającą z decyzji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Katowicach z dnia 21.09.2012r. wraz z odsetkami od tych zobowiązań do dnia ich zapłaty przez Emitenta oraz odsetkami liczonymi od dnia wpłaty dokonanej przez Emitenta do dnia dokonania zwrotu przez Dyrektora Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu.

Jednocześnie zachowując należyłą staranność, jak również nie chcąc narażać się na procedurę egzekucyjną Emitent wpłacił na konto Urzędu Skarbowego kwotę 2,07 mln PLN wraz z odsetkami.

## POSTĘPOWANIE PRZED URZĘDEM CELNO-SKARBOWYM W OPOLU

**Decyzja Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w Opolu określającej wysokość podatku VAT za okres styczeń-sierpień 2012r.**

W dniu 2 października 2017 r. Spółka została poinformowana przez jej pełnomocnika o doręczeniu decyzji Naczelnika Opolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Opolu, określającej Spółce kwotę zobowiązania podatkowego w podatku VAT za miesiące od stycznia do sierpnia 2012 r. w kwocie o 5.578.316 zł wyższej niż wynikająca z deklaracji podatkowych złożonych przez Spółkę.

Różnica pomiędzy kwotą wynikającą z decyzji a kwotami zadeklarowanymi przez Spółkę wynika z kwestionowanego przez Naczelnika prawa do odliczenia podatku VAT z faktur wystawionych przez jednego z polskich dostawców wyrobów stalowych do Spółki, na tej podstawie, że podmioty które dostarczyły towar do tego dostawcy (na wcześniejszych etapach obrotu) dopuściły się nadużyć związanych z rozliczeniem podatku VAT.

W dniu 4 października 2017 r. Spółka została poinformowana przez jej pełnomocnika o doręczeniu decyzji Naczelnika Opolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Opolu, nadającej rygor natychmiastowej wykonalności ww. decyzji doręczonej Spółce w dniu 2.10.2017 r.

W wyniku nadania rygoru natychmiastowej wykonalności decyzja Naczelnika (pomimo tego, że nie była ona ostateczna) podlegała wykonaniu, tym samym Spółka, działając w dobrej wierze i w przeświadczeniu o bezpodstawności decyzji podjęła decyzję o dokonaniu wpłaty podatku wraz z odsetkami. W opinii Emitenta, decyzja Naczelnika Opolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Opolu jest niezasadna z uwagi na przytoczone poniżej argumenty i w związku z tym Spółka będzie nadal podejmowała działania prawne zmierzające do uchylecia decyzji Urzędu. W dniu 13 października 2017r. Emitent poprzez swojego pełnomocnika złożył odwołanie od ww. decyzji.

W opinii Emitenta, decyzja Naczelnika Opolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Opolu jest niezasadna (Spółka dochowała należytej staranności, nie miała wiedzy o nieprawidłowościach i prawidłowo dokumentowała wszystkie transakcje) i została wydana z naruszeniem prawa do obrony przez Spółkę. Postępowanie podatkowe w stosunku do Emitenta zostało oparte wyłącznie na dowodach z postępowania przeciwko kontrahentowi, w którym Spółka nie mogła bronić swoich interesów. W opinii Spółki wszelkie działania służyły wydaniu decyzji i nadaniu jej natychmiast tytułu natychmiastowej wykonalności przed upływem terminu przedawnienia. Należy podkreślić, że Spółka miała bardzo niewiele czasu na zapoznanie się z dokumentami postępowania, których zebrano kilkanaście tysięcy stron i to w sprawie toczącej się bez jej udziału jako strony. Pomimo tego Spółka zgłosiła szereg wniosków dowodowych.

Spółka jest również w posiadaniu oświadczenia dostawcy o braku jego uczestnictwa w transakcjach karuzeli podatkowej.

W przypadku potwierdzenia się słuszności stanowiska Spółki, nałożony na nią podatek będzie podlegał zwrotowi (wraz z odsetkami), zaś Naczelnik będzie miał jedynie podstawy dochodzenia swych roszczeń bezpośrednio od dostawców biorących udział w opisanym procedurze.

**Działalność zaniechana**

W okresie od 01.01. – 31.12.2017 r w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana w rozumieniu MSSF 5.

**XIII. Średnie kursy wymiany złotego w stosunku do euro w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym i danymi porównywalnymi**

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz w okresie porównywalnym notowania średnich kursów wymiany złotego w stosunku do EURO, ustalone przez Narodowy Bank Polski przedstawiały się następująco:

Okres obrotowy	Średni kurs w okresie <sup>1</sup>	Minimalny kurs w okresie	Maksymalny kurs w okresie	Kurs na ostatni dzień okresu
01.01 – 31.12.2016	4,3757	4,2684	4,4405	4,4240
01.01 – 31.12.2017	4,2447	4,1709	4,3308	4,1709

1) Średnia kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie

Podstawowe pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono na EURO zgodnie ze wskazaną, obowiązującą zasadą przeliczenia:

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej według kursu obowiązującego na ostatni dzień odpowiedniego okresu,
- Sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz sprawozdanie z przepływów pieniężnych według kursów średnich w odpowiednim okresie, obliczonych, jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie.

Przeliczenia dokonano zgodnie ze wskazanymi wyżej kursami wymiany przez podzielenie wartości wyrażonych w złotych przez kurs wymiany.

#### XIV. Wybrane dane finansowe ( w tys.) przeliczone na EURO

Wyszczególnienie	31.12.2017		31.12.2016	
	PLN	EUR	PLN	EUR
Przychody z działalności operacyjnej	1 130 292	266 283	830 080	189 702
Koszt działalności operacyjnej	1 090 758	256 969	786 104	179 652
Zysk (strata) na działalności Operacyjnej	39 534	9 314	43 976	10 050
Zysk (strata) brutto	25 054	5 902	26 884	6 144
Zysk (strata) netto	18 774	4 423	21 663	4 951
Aktywa razem	395 638	94 857	363 566	82 180
Zobowiązania razem	296 820	71 164	269 475	60 912
W tym zobowiązania krótkoterminowe	195 893	46 967	187 153	42 304
Kapitał własny	98 818	23 692	94 090	21 268
Kapitał podstawowy	1 951	468	1 951	441
Liczba udziałów/akcji w sztukach	19 514 647	19 514 647	19 514 647	19 514 647
Wartość księgowa na akcję (zł/euro)	5,06	1,21	4,82	1,09
Zysk (strata) netto na akcję zwykłą (zł/euro)	0,96	0,23	1,11	0,25
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	8 045	1 895	19 239	4 397
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	- 11 085	- 2 611	- 6 536	- 1 494
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	3 978	937	- 13 054	- 2 983

## XV. Wynagrodzenie biegłego badającego sprawozdanie

Umowa na badanie jednostkowego i skonsolidowanego (Grupy Kapitałowej) sprawozdania finansowego za rok 2016 została podpisana z kancelarią PRO AUDYT Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, przy ulicy Świętego Leonarda 1a/3, KRS 0000535161 w dniu 11.07.2016 roku, z terminem wykonania 15.03.2017 roku. Za wykonanie usługi badania sprawozdania jednostkowego za rok 2016 uzgodniono zapłatę w wysokości 20.000,00 PLN plus obowiązujący podatek VAT. Za wykonanie usługi badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej uzgodniono zapłatę w wysokości 5.000,00 PLN plus obowiązujący podatek VAT.

Umowa na przegląd śródrocznego jednostkowego i skonsolidowanego (Grupy Kapitałowej) sprawozdania finansowego za okres od 01.01.2017 do 30.06.2017 została podpisana z kancelarią PRO AUDYT Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, przy ulicy Świętego Leonarda 1a/3, KRS 0000535161 w dniu 13.07.2017 roku, z terminem wykonania 20.08.2017 roku. Za wykonanie usługi badania śródrocznego sprawozdania jednostkowego za okres od 01.01.2015 do 30.06.2017 uzgodniono zapłatę w wysokości 10.000,00 PLN plus obowiązujący podatek VAT. Za wykonanie usługi badania śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za okres od 01.01.2017 do 30.06.2017 uzgodniono zapłatę w wysokości 3.000,00 PLN plus obowiązujący podatek VAT.

Umowa na badanie jednostkowego i skonsolidowanego (Grupy Kapitałowej) sprawozdania finansowego za rok 2017 została podpisana z kancelarią PRO AUDYT Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, przy ulicy Świętego Leonarda 1a/3, KRS 0000535161 w dniu 13.07.2017 roku, z terminem wykonania 15.03.2018 roku. Za wykonanie usługi badania sprawozdania jednostkowego za rok 2017 uzgodniono zapłatę w wysokości 20.000,00 PLN plus obowiązujący podatek VAT. Za wykonanie usługi badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej uzgodniono zapłatę w wysokości 5.000,00 PLN plus obowiązujący podatek VAT.

<b>Wynagrodzenie ( brutto) biegłego rewidenta</b>	<b>2017</b>	<b>2016</b>
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	30 750,00	30 750,00
Inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego	15 990,00	15 990,00
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi	-	-

Sosnowiec, 09.04.2018r.

Adam Kidała  
Wiceprezes Zarządu

Jacek Rożek  
Wiceprezes Zarządu

Jerzy Wodarczyk  
Wiceprezes Zarządu

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE SPORZĄDZONE  
WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW RACHUNKOWOŚCI ZA  
OKRES OD 1 STYCZNIA 2017 DO 31 GRUDNIA 2017 R.

**GRUPY KAPITAŁOWEJ BOWIM S.A.**

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest prezentowane zgodnie z MSR 1 "Prezentacja sprawozdań finansowych", składa się ze skonsolidowanego:

- sprawozdania z sytuacji finansowej;
- sprawozdania z całkowitych dochodów;
- sprawozdania z przepływów pieniężnych;
- sprawozdania ze zmian w kapitale własnym;
- informacji dodatkowych;
- danych objaśniających;

Waluta sprawozdawcza:	złoty polski PLN
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w złotych polskich, o ile nie wykazano inaczej



## SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Koniec okresu 31.12.2017	Koniec okresu 31.12.2016
AKTYWA			
<b>AKTYWA TRWAŁE</b>		<b>134 948 054,35</b>	<b>125 465 737,50</b>
Rzeczowe aktywa trwałe	1	103 803 904,96	89 385 525,14
Wartości niematerialne	3	3 531 961,75	2 699 730,74
Inwestycje rozliczane metodą praw własności		0,00	0,00
Długoterminowe aktywa finansowe	4	214 589,80	457 339,16
Nieruchomości inwestycyjne	2	25 346 684,64	26 132 610,68
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5	1 830 413,00	6 522 253,00
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	6	220 500,20	268 278,78
<b>AKTYWA OBROTOWE</b>		<b>260 689 521,15</b>	<b>238 099 821,39</b>
Zapasy	7	143 846 651,83	135 292 558,49
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	8	106 058 772,38	93 588 877,57
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		546 297,00	0,00
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	9	503 594,89	250 059,67
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10	8 941 439,44	8 003 970,92
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	11	758 176,90	929 766,03
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		34 588,71	34 588,71
<b>AKTYWA RAZEM</b>		<b>395 637 575,50</b>	<b>363 565 558,89</b>

Adam Kiwała V-ce Prezes Zarządu

Miejscowość: Sosnowiec

Jacek Rożek V-ce Prezes Zarządu

Data: 2018-04-09

Jerzy Wodarczyk V-ce Prezes Zarządu

Sprawozdanie finansowe sporządził: Jadwiga Królicka

## SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Koniec okresu 31.12.2017	Koniec okresu 31.12.2016
PASywa			
<b>Kapitał własny</b>		<b>98 817 792,76</b>	<b>94 090 489,87</b>
<b>Kapitał własny przypisany jednostce dominującej</b>		<b>95 357 497,59</b>	<b>90 891 276,77</b>
Kapitał zakładowy	12	1 951 464,70	1 951 464,70
Nadwyżka z tytułu emisji akcji powyżej wartości nominalnej		52 334 118,09	52 334 118,09
Kapitał (fundusz) zapasowy	14	650 500,00	650 500,00
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	13	6 408 883,38	6 491 294,94
Kapitał rezerwowy - celowy		30 300 000,00	12 000 000,00
Akcje własne (wielkość ujemna)		-14 876 569,44	-11 079 832,16
Zyski (straty) zatrzymane		18 589 100,86	28 543 731,20
<b>Udziały nie sprawujące kontroli</b>	15	<b>3 460 295,17</b>	<b>3 199 213,10</b>
<b>Zobowiązania długoterminowe</b>		<b>100 927 142,89</b>	<b>82 321 742,37</b>
Rezerwa na odroczone podatki dochodowe	16	9 877 602,00	9 332 550,00
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	17	242 650,46	200 426,85
Pozostałe rezerwy	18	0,00	0,00
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	20	0,00	0,00
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	21	13 889 052,46	14 768 370,02
Zobowiązania finansowe	19	76 917 837,97	58 020 395,50
Pozostałe zobowiązania		0,00	0,00
<b>Zobowiązania krótkoterminowe</b>		<b>195 892 639,85</b>	<b>187 153 326,65</b>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	22-23	157 556 834,89	154 821 980,38
Pozostałe zobowiązania finansowe	24-26	36 698 159,80	30 935 512,26
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		0,00	4 231,00
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	28	4 420,01	7 224,73
Pozostałe rezerwy	29	640 371,53	613 600,85
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	20	221 979,81	217 018,86
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	21	770 873,81	553 758,57
Zobowiązania związane z aktywami trwałymi do sprzedaży (działalność zaniechana)		0,00	0,00
<b>Razem zobowiązania</b>		<b>296 819 782,74</b>	<b>269 475 069,02</b>
<b>PASYWA RAZEM</b>		<b>395 637 575,50</b>	<b>363 565 558,89</b>

Adam Kidała V-ce Prezes Zarządu

Miejscowość: Sosnowiec

Jacek Rożek V-ce Prezes Zarządu

Data: 2018-04-09

Jerzy Wodarczyk V-ce Prezes Zarządu

Sprawozdanie finansowe sporządził: Jadwiga Królicka

## SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	Za okres 01.-12.2017	Za okres 01.-12.2016
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:	33	1 127 696 641,67	819 972 915,25
- od jednostek powiązanych		0,00	0,00
Przychody netto ze sprzedaży produktów	35	248 194 014,43	195 954 348,36
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	36	876 597 534,49	621 160 044,70
Przychody netto ze sprzedaży usług	37	2 905 092,75	2 858 522,19
Pozostałe przychody operacyjne	40	1 894 872,41	3 364 111,32
Wynik wyceny nieruchomości inwestycyjnych		700 549,00	6 743 004,08
<b>Razem przychody z działalności operacyjnej</b>		<b>1 130 292 063,08</b>	<b>830 080 030,65</b>
Zmiana stanu wyrobów gotowych i produkcji w toku		-890 533,64	-3 841 232,84
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki		184 834,93	45 321,15
Amortyzacja		4 054 192,75	3 259 992,85
Zużycie materiałów i energii		222 224 052,23	169 841 926,15
Usługi obce		41 958 855,07	35 790 949,37
Podatki i opłaty		1 768 882,04	1 685 496,19
Wynagrodzenia, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		26 784 897,72	25 143 353,63
Pozostałe koszty rodzajowe		1 283 439,74	1 653 945,25
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		789 568 672,28	548 918 198,22
Pozostałe koszty operacyjne	41	4 190 869,76	3 696 763,83
<b>Razem koszty działalności operacyjnej</b>		<b>1 090 758 493,02</b>	<b>786 104 071,50</b>
<b>Zysk (strata) z działalności operacyjnej</b>		<b>39 533 570,06</b>	<b>43 975 959,15</b>
Przychody finansowe	42	7 546 551,65	2 599 233,70
Koszty finansowe	43	22 026 378,84	19 691 335,62
<b>Odpis wartości firmy z konsolidacji</b>		<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
<b>Zysk (strata) na sprzedaży udziałów w jednostkach podporządkowanych</b>		<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
<b>Zysk (strata) brutto z działalności kontynuowanej</b>		<b>25 053 742,87</b>	<b>26 883 857,23</b>
<b>Podatek dochodowy</b>	44	<b>6 279 598,00</b>	<b>5 221 106,00</b>
a) część bieżąca		1 002 911,00	221 890,00
b) część odroczone		5 276 687,00	4 999 216,00
<b>Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)</b>		<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
<b>Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej</b>		<b>18 774 144,87</b>	<b>21 662 751,23</b>
<b>Działalność zaniechana</b>		<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
<b>Zysk/(strata) netto na działalności zaniechanej (w tym jednostek stowarzyszonych)</b>		<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
<b>Zysk (strata) netto</b>		<b>18 774 144,87</b>	<b>21 662 751,23</b>
jednostka dominująca		18 513 062,80	21 116 268,31
udziały nie sprawujące kontroli		261 082,07	546 482,92

Adam Kiwała

V-ce Prezes Zarządu

Miejscowość: Sosnowiec

Jacek Rożek

V-ce Prezes Zarządu

Data: 2018-04-09

Jerzy Wodarczyk

V-ce Prezes Zarządu

Sprawozdanie finansowe sporządził: Jadwiga Królicka

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW**

	<b>Za okres 01.-12.2017</b>	<b>Za okres 01.-12.2016</b>
Zysk (strata) netto za okres	18 774 144,87	21 662 751,23
Zysk z tytułu aktualizacji wyceny inwestycji	0,00	0,00
Podatek dochodowy	0,00	0,00
Wynik netto z tytułu aktualizacji wyceny inwestycji	0,00	0,00
Zysk z tytułu zwiększenia wyceny składników majątku trwałego	35 346,00	19 467,00
Strata z tytułu zwiększenia wyceny składników majątku trwałego	0,00	114 217,61
Pomniejszone o kwoty przeklasyfikowane do RZiS	88 061,54	99 517,00
Podatek dochodowy	4 750,00	0,00
Wynik netto z tytułu wyceny majątku trwałego	-57 465,54	-194 267,61
Inne całkowite dochody netto za okres	-57 465,54	-194 267,61
<b>Całkowite dochody ogółem</b>	<b>18 716 679,33</b>	<b>21 468 483,62</b>
Zysk (strata) na jedną akcję	0,95	1,08
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję	0,95	1,08
	Adam Kiwała	V-ce Prezes Zarządu
Miejscowość: Sosnowiec	Jacek Rożek	V-ce Prezes Zarządu
Data: 2018-04-09	Jerzy Wodarczyk	V-ce Prezes Zarządu
Sprawozdanie finansowe sporządził: Jadwiga Królicka		

## SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Za okres 01.-12.2017	Za okres 01.-12.2016
<b>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</b>			
<b>Zysk (strata) przed opodatkowaniem</b>		<b>25 053 742,87</b>	<b>26 883 857,23</b>
<b>Zysk/(strata) brutto na działalności zaniechanej (w tym jednostek stowarzyszonych)</b>		<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
<b>Zysk/(strata) brutto</b>		<b>25 053 742,87</b>	<b>26 883 857,23</b>
<b>Korekty o pozycje</b>		<b>-124 427,27</b>	<b>630 224,62</b>
Podatek dochodowy zaprezentowany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów		-6 279 598,00	-5 221 106,00
Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla należności z tytułu dostaw i usług		4 143 272,35	3 689 932,74
Odwrocenie odpisu z tytułu utraty wartości ujęta dla należności z tytułu dostaw i usług		-2 257 003,38	-1 185 909,75
Amortyzacja		4 054 192,75	3 259 992,85
Utrata wartości firmy		0,00	0,00
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych		0,00	0,00
Zysk/strata ze sprzedaży/zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych		214 709,01	-123 181,51
Koszty finansowe		0,00	210 621,13
Przychody finansowe		0,00	-124,84
<b>Zysk/ strata przed zmianami kapitału obrotowego</b>		<b>24 929 315,60</b>	<b>27 514 081,85</b>
<b>Zmiany w kapitale obrotowym</b>		<b>-12 722 289,29</b>	<b>-6 369 149,29</b>
Zmiana stanu zapasów		-8 554 093,34	-47 936 938,68
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych		-15 032 695,78	-21 969 885,45
Zmiana pozostałych aktywów		0,00	0,00
Zmiana stanu zobowiązań (bez zobowiązań finansowych i inwestycyjnych)		5 977 150,12	59 173 126,44
Zmiana stanu rezerw		606 612,69	1 152 909,62
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		4 280 737,02	3 211 638,78
Zmiana pozostałych pasywów		0,00	0,00
<b>Inne korekty działalności operacyjnej</b>		<b>-9 138 565,96</b>	<b>-7 132 638,55</b>
<b>Środki pieniężne z działalności operacyjnej</b>		<b>3 068 460,35</b>	<b>14 012 294,01</b>
Odsetki zapłacone		-6 550 800,91	-5 444 369,05
Podatek dochodowy zapłacony		1 574 417,00	217 659,00
<b>Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej</b>		<b>8 044 844,26</b>	<b>19 239 004,06</b>

	Adam Kidała	V-ce Prezes Zarządu
Miejscowość: Sosnowiec	Jacek Rożek	V-ce Prezes Zarządu
Data: 2018-04-09	Jerzy Wodarczyk	V-ce Prezes Zarządu

Sprawozdanie finansowe sporządził: Jadwiga Królicka

## SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Za okres 01.-12.2017	Za okres 01.-12.2016
<b>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</b>			
<b>Wpływy</b>		<b>58 048,78</b>	<b>140 506,43</b>
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		58 048,78	140 506,43
Zbycie nieruchomości inwestycyjnych		0,00	0,00
Z aktywów finansowych, w tym:		0,00	0,00
a) w jednostkach zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych		0,00	0,00
b) w pozostałych jednostkach		0,00	0,00
- zbycie aktywów finansowych		0,00	0,00
- dywidendy i udziały w zyskach		0,00	0,00
- spłata udzielonych pożyczek długoterminowych		0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00
- inne wpływy z aktywów finansowych		0,00	0,00
Inne wpływy inwestycyjne		0,00	0,00
<b>Wydatki</b>		<b>11 143 243,77</b>	<b>6 676 803,50</b>
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		6 193 785,48	6 676 803,50
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych		4 949 458,29	0,00
Na aktywa finansowe, w tym:		0,00	0,00
a) w jednostkach zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych		0,00	0,00
b) w pozostałych jednostkach		0,00	0,00
- nabycie aktywów finansowych		0,00	0,00
- udzielone pożyczki długoterminowe		0,00	0,00
Inne wydatki inwestycyjne		0,00	0,00
<b>Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej</b>		<b>-11 085 194,99</b>	<b>-6 536 297,07</b>

Adam Kiwała V-ce Prezes Zarządu

Miejscowość: Sosnowiec

Jacek Rożek V-ce Prezes Zarządu

Data: 2018-04-09

Jerzy Wodarczyk V-ce Prezes Zarządu

Sprawozdanie finansowe sporządził: Jadwiga Królicka

## SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Za okres 01.-12.2017	Za okres 01.-12.2016
<b>Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</b>			
<b>Wpływy</b>		<b>27 874 629,81</b>	<b>2 281 679,98</b>
Wpływ netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału		0,00	0,00
Kredyty i pożyczki		27 297 232,32	2 124 108,04
Emisja dłużnych papierów wartościowych		0,00	0,00
Inne wpływy finansowe		577 397,49	157 571,94
<b>Wydatki</b>		<b>23 896 810,56</b>	<b>15 335 647,77</b>
Nabycie akcji (udziałów) niekontrolujących		0,00	0,00
Nabycie akcji (udziałów) własnych		3 796 737,28	3 796 760,65
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli jednostki dominującej		1 833 060,70	0,00
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz udziałów nie sprawujących kontroli		0,00	12 346,00
Inne, niż wpłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku		0,00	0,00
Płatności z tytułu kosztów emisji akcji		0,00	0,00
Spląty kredytów i pożyczek		8 728 665,71	4 444 545,13
Wykup dłużnych papierów wartościowych		0,00	0,00
Z tytułu innych zobowiązań finansowych		0,00	0,00
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		2 529 597,61	1 240 540,25
Odsetki		6 676 745,26	5 509 455,74
Inne wydatki finansowe		332 004,00	332 000,00
<b>Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej</b>		<b>3 977 819,25</b>	<b>-13 053 967,79</b>
<b>Przepływy pieniężne netto razem</b>		<b>937 468,52</b>	<b>-351 260,80</b>
Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych na koniec okresu		0,00	0,00
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		937 468,52	-351 260,80
Środki pieniężne na początek roku obrotowego		8 003 970,92	8 355 231,72
<b>Środki pieniężne na koniec okresu</b>		<b>8 941 439,44</b>	<b>8 003 970,92</b>
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania		64 821,63	3 504 839,57

	Adam Kiwała	V-ce Prezes Zarządu
Miejscowość: Sosnowiec	Jacek Rożek	V-ce Prezes Zarządu
Data: 2018-04-09	Jerzy Wodarczyk	V-ce Prezes Zarządu

Sprawozdanie finansowe sporządził: Jadwiga Królicka

## SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM

## Dwanaście miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017

	Kapitał zakładowy	Nadwyżka z emisji akcji	Kapitał rezerwowo tworzony ustawowo	Kapitał rezerwowo z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał rezerwowo z aktualizacji wyceny inwestycji	Kapitał rezerwowo - celowy - odkup akcji własnych	Akcje własne (wielkość ujemna)	Zyski zatrzymane	Zysk/strata netto	Kapitał przypadający akcjonariu- szom jednostki dominującej
Kapitał własny na początek okresu	1 951 464,70	52 334 118,09	650 500,00	6 491 294,94		12 000 000,00	-11 079 832,16	7 427 462,89	21 116 268,31	90 891 276,77
Całkowite dochody ogółem				-48 475,54					18 774 144,87	18 725 669,33
Nadwyżka ze sprzedaży akcji										
Przeniesienie zysku roku poprzedniego						18 300 000,00		983 207,61	-19 283 207,61	0,00
Korekta wyniku lat ubiegłych				-33 936,02				-8 334 632,44		-8 368 568,46
Dywidenda									-1 833 060,70	-1 833 060,70
Podwyższenie kapitału										
Przeniesienie pomiędzy kapitałami										
Zwiększenie kapitału mniejszości									-261 082,07	-261 082,07
Nabycia akcji własnych							-3 796 737,28			-3 796 737,28
Kapitał własny na koniec okresu	1 951 464,70	52 334 118,09	650 500,00	6 408 883,38		30 300 000,00	-14 876 569,44	76 038,06	18 513 062,80	95 357 497,59

## SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM

## Dwanaście miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017

	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	Kapitał przypadający udziałom niesprawującym kontrolę	Kapitał ogółem
<b>Kapitał własny na początek okresu</b>	90 891 276,77	3 199 213,10	<b>94 090 489,87</b>
Całkowite dochody ogółem	18 725 669,33		18 725 669,33
Nadwyżka ze sprzedaży akcji			
Przeniesienie zysku roku poprzedniego	0,00		0,00
Korekta wyniku lat ubiegłych	-8 368 568,46		-8 368 568,46
Dywidenda	-1 833 060,70		-1 833 060,70
Podwyższenie kapitału			
Przeniesienie pomiędzy kapitałami			
Zwiększenie kapitału mniejszości	-261 082,07	261 082,07	0,00
Nabycia akcji własnych	-3 796 737,28		-3 796 737,28
<b>Kapitał własny na koniec okresu</b>	<b>95 357 497,59</b>	<b>3 460 295,17</b>	<b>98 817 792,76</b>

Adam Kiwała V-ce Prezes Zarządu

Miejscowość: Sosnowiec

Jacek Rożek V-ce Prezes Zarządu

Data: 2018-04-09

Jerzy Wodarczyk V-ce Prezes Zarządu

Sprawozdanie finansowe sporządził: Jadwiga Królicka



## SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM

## Dwanaście miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016

	Kapitał zakładowy	Nadwyżka z emisji akcji	Kapitał rezerwow tworzony ustawowo	Kapitał rezerwow z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	Kapitał rezerwow z aktualizacji wyceny inwestycji	Kapitał rezerwow - celowy - odkup akcji własnych	Akcje własne (wielkość ujemna)	Zyski zatrzymane	Zysk/strata netto	Kapitał przypadający akcjonariu- szom jednostki dominującej
Kapitał własny na początek okresu	1 951 464,70	52 334 118,09	650 500,00	6 685 562,55		12 000 000,00	-7 283 071,51	6 832 549,30	969 217,65	74 140 340,78
Całkowite dochody ogółem				-194 267,61					21 662 751,23	21 468 483,62
Nadwyżka ze sprzedaży akcji										
Przeniesienie zysku roku poprzedniego								969 217,65	-969 217,65	0,00
Korekta wyniku lat ubiegłych								-374 304,06		-374 304,06
Dywidenda										
Podwyższenie kapitału										
Przeniesienie pomiędzy kapitałami										
Zwiększenie kapitału mniejszości									-546 482,92	-546 482,92
Nabycia akcji własnych							-3 796 760,65			-3 796 760,65
Kapitał własny na koniec okresu	1 951 464,70	52 334 118,09	650 500,00	6 491 294,94		12 000 000,00	-11 079 832,16	7 427 462,89	21 116 268,31	90 891 276,77

## SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM

## Dwanaście miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016

	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	Kapitał przypadający udziałom niesprawującym kontrolę	Kapitał ogółem
<b>Kapitał własny na początek okresu</b>	74 140 340,78	2 665 076,18	<b>76 805 416,96</b>
Całkowite dochody ogółem	21 468 483,62		21 468 483,62
Nadwyżka ze sprzedaży akcji			
Przeniesienie zysku roku poprzedniego		0,00	0,00
Korekta wyniku lat ubiegłych	-374 304,06		-374 304,06
Dywidenda		-12 346,00	-12 346,00
Podwyższenie kapitału			
Przeniesienie pomiędzy kapitałami			
Zwiększenie kapitału mniejszości	-546 482,92	546 482,92	0,00
Nabycia akcji własnych	-3 796 760,65		-3 796 760,65
<b>Kapitał własny na koniec okresu</b>	<b>90 891 276,77</b>	<b>3 199 213,10</b>	<b>94 090 489,87</b>

Adam Kiwała

V-ce Prezes Zarządu

Miejscowość: Sosnowiec

Jacek Rożek

V-ce Prezes Zarządu

Data: 2018-04-09

Jerzy Wodarczyk

V-ce Prezes Zarządu

Sprawozdanie finansowe sporządził: Jadwiga Królicka

**Nota 1. Rzeczowe aktywa trwałe**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
środki trwałe	100 240 650,91	86 696 987,02
środki trwałe w budowie	3 525 652,41	2 678 538,12
zaliczki na środki trwałe	37 601,64	10 000,00
<b>Rzeczowe aktywa trwałe, ogółem</b>	<b>103 803 904,96</b>	<b>89 385 525,14</b>

**Nota 1.1 Środki trwałe bilansowe - struktura własnościowa**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
Własne	89 476 234,15	81 406 867,49
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	10 764 416,76	5 290 119,53
<b>RAZEM</b>	<b>100 240 650,91</b>	<b>86 696 987,02</b>

## Nota 1.2 Zmiany środków trwałych wg grup rodzajowych

	na dzień 31.12.2017					
	Grunty, w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem
I. Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	14 665 579,00	44 369 741,55	43 025 637,90	3 104 708,78	2 675 136,23	107 840 803,46
zwiększenia	0,00	9 716 150,94	6 100 395,81	1 481 678,06	205 162,84	17 503 387,65
- nabycie, w tym niskocenne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie		3 440 160,84	6 100 395,81	1 456 678,06	205 162,84	11 202 397,55
- reklasyfikacja z innych grup rodzajowych		6 275 990,10				6 275 990,10
- przeszacowanie wartości				25 000,00		25 000,00
- pozostałe zwiększenia						
zmniejszenia			104 308,80	408 006,74	76 167,17	588 482,71
- sprzedaż				106 000,00		106 000,00
- likwidacja			104 308,80	210 803,70	76 167,17	391 279,67
- reklasyfikacja do innych grup rodzajowych						
- przeszacowanie wartości				91 203,04		91 203,04
- pozostałe zmniejszenia						
wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	14 665 579,00	54 085 892,49	49 021 724,91	4 178 380,10	2 804 131,90	124 755 708,40
II. Umorzenie na początek okresu		5 857 838,81	11 046 684,27	1 813 703,78	2 425 589,58	21 143 816,44
zwiększenia		903 643,19	2 462 253,16	391 126,75	82 330,30	3 839 353,40
- umorzenie za bieżący okres		903 643,19	2 462 253,16	391 126,75	82 330,30	3 839 353,40
- reklasyfikacja z innych grup rodzajowych						
- przeszacowanie wartości						
- pozostałe zwiększenia						
zmniejszenia			104 308,80	287 636,38	76 167,17	468 112,35
- sprzedaż				106 000,00		106 000,00
- likwidacja			104 308,80	90 433,34	76 167,17	270 909,31
- reklasyfikacja do innych grup rodzajowych						
- przeszacowanie wartości				91 203,04		91 203,04
- pozostałe zmniejszenia						
Umorzenie na koniec okresu		6 761 482,00	13 404 628,63	1 917 194,15	2 431 752,71	24 515 057,49
III. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu						
zwiększenie odpisów						
zmniejszenie odpisów						
odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu						
<b>Wartość netto środków trwałych na koniec okresu</b>	<b>14 665 579,00</b>	<b>47 324 410,49</b>	<b>35 617 096,28</b>	<b>2 261 185,95</b>	<b>372 379,19</b>	<b>100 240 650,91</b>

## Nota 1.2 Zmiany środków trwałych wg grup rodzajowych

	na dzień 31.12.2016					
	Grunty, w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem środki trwałe
I. Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	14 665 579,00	42 756 927,75	39 941 705,54	3 043 886,44	2 529 929,23	102 938 027,96
zwiększenia	0,00	1 932 731,90	3 102 022,31	556 162,50	145 207,00	5 736 123,71
- nabycie, w tym niskocenne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie		1 932 731,90	3 102 022,31	556 162,50	145 207,00	5 736 123,71
- reklasyfikacja z innych grup rodzajowych						
- przeszacowanie wartości						
- pozostałe zwiększenia						
zmniejszenia		319 918,10	18 089,95	495 340,16		833 348,21
- sprzedaż		0,00	11 357,18	495 340,16		506 697,34
- likwidacja		319 918,10	6 732,77			326 650,87
- reklasyfikacja do innych grup rodzajowych						
- przeszacowanie wartości						
- pozostałe zmniejszenia						
wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	14 665 579,00	44 369 741,55	43 025 637,90	3 104 708,78	2 675 136,23	107 840 803,46
II. Umorzenie na początek okresu		5 232 734,10	9 214 790,38	1 956 568,99	2 325 566,32	18 729 659,79
zwiększenia		752 271,85	1 847 742,29	329 835,78	100 023,26	3 029 873,18
- umorzenie za bieżący okres		752 271,85	1 847 742,29	329 835,78	100 023,26	3 029 873,18
- reklasyfikacja z innych grup rodzajowych						
- przeszacowanie wartości						
- pozostałe zwiększenia						
zmniejszenia		127 167,14	15 848,40	472 700,99		615 716,53
- sprzedaż			11 089,88	472 700,99		483 790,87
- likwidacja		127 167,14	4 758,52			131 925,66
- reklasyfikacja do innych grup rodzajowych						
- przeszacowanie wartości						
- pozostałe zmniejszenia						
Umorzenie na koniec okresu		5 857 838,81	11 046 684,27	1 813 703,78	2 425 589,58	21 143 816,44
III. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu						
zwiększenie odpisów						
zmniejszenie odpisów						
odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu						
<b>Wartość netto środków trwałych na koniec okresu</b>	<b>14 665 579,00</b>	<b>38 511 902,74</b>	<b>31 978 953,63</b>	<b>1 291 005,00</b>	<b>249 546,65</b>	<b>86 696 987,02</b>

**Nota 1.3 Środki trwałe wykazywane pozabilansowo używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu**

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Grunty	0,00	0,00
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	0,00	0,00
Inwestycje w obce środki trwałe	0,00	0,00
Urządzenia techniczne i maszyny	0,00	0,00
Środki transportu	2 024 471,02	1 677 906,28
Inne środki trwałe	0,00	0,00
<b>RAZEM</b>	<b>2 024 471,02</b>	<b>1 677 906,28</b>

**Nota 1.4 Środki trwałe w budowie**

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
I. Wartość brutto środków trwałych w budowie na początek okresu	2 678 538,12	1 652 286,32
zwiększenia	12 058 124,88	8 693 607,63
- nabycie	12 028 385,37	8 005 908,14
- reklasyfikacja z innych grup rodzajowych	29 739,51	494 948,53
- przeszacowanie wartości	0,00	0,00
- pozostałe zwiększenia	0,00	192 750,96
zmniejszenia	11 211 010,59	7 667 355,83
- sprzedaż	0,00	0,00
- likwidacja	0,00	0,00
- reklasyfikacja do innych grup rodzajowych:	11 202 397,55	7 667 355,83
grunty	0,00	0,00
budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	3 440 160,84	1 932 731,90
urządzenia techniczne i maszyny	6 100 395,81	3 102 022,31
środki transportu	1 456 678,06	556 162,50
inne środki trwałe	205 162,84	145 207,00
nieruchomości inwestycyjne	0,00	1 931 232,12
- przeszacowanie wartości	0,00	0,00
- pozostałe zmniejszenia	8 613,04	0,00
wartość brutto środków trwałych w budowie na koniec okresu	3 525 652,41	2 678 538,12
II Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	0,00	0,00
zwiększenie odpisów	0,00	0,00
zmniejszenie odpisów	0,00	0,00
odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	0,00	0,00
<b>Wartość netto środków trwałych w budowie na koniec okresu</b>	<b>3 525 652,41</b>	<b>2 678 538,12</b>

**Nota 1.5 Zaliczki na środki trwałe**

	<b>na dzień 31.12.2017</b>	<b>na dzień 31.12.2016</b>
I. Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	10 000,00	261 711,66
zwiększenia	67 341,15	243 236,87
- nabycie, w tym niskocenne	67 341,15	243 236,87
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie	0,00	0,00
- reklasyfikacja z innych grup rodzajowych	0,00	0,00
- pozostałe zwiększenia	0,00	0,00
zmniejszenia	39 739,51	494 948,53
- sprzedaż	0,00	0,00
- likwidacja	0,00	0,00
- reklasyfikacja do innych grup rodzajowych	29 739,51	494 948,53
- pozostałe zmniejszenia	10 000,00	0,00
wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	37 601,64	10 000,00
<b>Wartość netto środków trwałych na koniec okresu</b>	<b>37 601,64</b>	<b>10 000,00</b>

**Nota 2 - Zmiana stanu nieruchomości inwestycyjnych**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Stan na początek okresu	26 132 610,68	17 637 311,68
Zwiększenia	5 650 007,29	8 495 299,00
- nabycie	4 949 458,29	0,00
- nakłady na nieruchomości inwestycyjne	0,00	0,00
- przeszacowanie do wartości godziwej	700 549,00	6 564 066,88
- reklasyfikacja z innych grup	0,00	1 931 232,12
- pozostałe	0,00	0,00
Zmniejszenia	6 435 933,33	0,00
- sprzedaż	0,00	0,00
- przeszacowanie do wartości godziwej	0,00	0,00
- reklasyfikacja z innych grup	6 275 990,10	0,00
- pozostałe	159 943,23	0,00
Stan na koniec okresu	25 346 684,64	26 132 610,68
Umorzenie na początek okresu	0,00	0,00
Zwiększenie umorzenia	0,00	0,00
- umorzenie za bieżący okres	0,00	0,00
- reklasyfikacja z innych grup	0,00	0,00
Zmniejszenia umorzenia	0,00	0,00
- sprzedaż	0,00	0,00
- przeszacowanie wartości	0,00	0,00
- pozostałe	0,00	0,00
Umorzenie na koniec okresu	0,00	0,00
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	0,00	0,00
Zwiększenie odpisów	0,00	0,00
Zmniejszenie odpisów	0,00	0,00
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	0,00	0,00
<b>Wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu</b>	<b>25 346 684,64</b>	<b>26 132 610,68</b>

## Nota 3 Zmiany stanu wartości niematerialnych

	01.-12.2017					
	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Znaki Handlowe	Patenty, koncesje, licencje, oprogramowa nie	Inne wartości niematerialne	Zaliczki na wartości niematerialne i prawne	Razem
I. Wartości brutto wartości niematerialnych na początek okresu	214,644.42	2 040,00	2 353 925,61	2 648 991,96		5 219 601,99
zwiększenia	0.00		6 112,00	1 040 958,36	4 250,00	1 051 320,36
- nabycie	0.00		1 862,00	1 040 958,36	4 250,00	1 047 070,36
- reklasyfikacja do innych grup						0,00
- reklasyfikacja z innych grup			4 250,00	0,00		4 250,00
- pozostałe zwiększenia						0,00
zmniejszenia					4 250,00	4 250,00
- sprzedaż						0,00
- likwidacja						0,00
- reklasyfikacja do innych grup					4 250,00	4 250,00
rodzajowych						
- pozostałe zmniejszenia						0,00
Wartość brutto na koniec okresu	214,644.42	2 040,00	2 360 037,61	3 689 950,32	0,00	6 266 672,35
II. Umorzenie na początek okresu	38,340.90	2 040,00	2 061 160,63	418 329,72		2 519 871,25
zwiększenia	30,672.72		89 886,59	94 280,04		214 839,35
- umorzenie za bieżący okres	30,672.72		89 886,59	94 280,04		214 839,35
- przeniesienia z innych grup						0,00
- reklasyfikacja do innych grup						0,00
- pozostałe zwiększenia						0,00
zmniejszenia						0,00
- sprzedaż						0,00
- likwidacja						0,00
- reklasyfikacja do innych grup						0,00
rodzajowych						
- pozostałe zmniejszenia						0,00
Umorzenie na koniec okresu	69,013.62	2 040,00	2 151 047,22	512 609,76		2 734 710,60
III. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu						0,00
zwiększenie						0,00
zmniejszenia						0,00
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu						0,00
<b>Wartość netto na koniec okresu</b>	<b>145,630.80</b>	<b>0,00</b>	<b>208 990,39</b>	<b>3 177 340,56</b>	<b>0,00</b>	<b>3 531 961,75</b>



## Nota 3 Zmiany stanu wartości niematerialnych

	01.-12.2016					
	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Znaki Handlowe	Patenty, koncesje, licencje, oprogramowa nie	Inne wartości niematerialne	Zaliczki na wartości niematerialne i prawne	Razem
I. Wartości brutto wartości niematerialnych na początek okresu	214,644.42	2 040,00	2 306 926,61	1 589 785,22	7 800,00	4 121 196,25
zwiększenia	0.00		48 499,00	1 059 206,74	40 699,00	1 148 404,74
- nabycie	0.00		0,00	1 059 206,74	40 699,00	1 099 905,74
- reklasyfikacja do innych grup						0,00
- reklasyfikacja z innych grup			48 499,00			48 499,00
- pozostałe zwiększenia						0,00
zmniejszenia			1 500,00		48 499,00	49 999,00
- sprzedaż						0,00
- likwidacja			1 500,00			1 500,00
- reklasyfikacja do innych grup					48 499,00	48 499,00
rodzajowych						
- pozostałe zmniejszenia						0,00
Wartość brutto na koniec okresu	214,644.42	2 040,00	2 353 925,61	2 648 991,96	0,00	5 219 601,99
II. Umorzenie na początek okresu	7,668.18	2 040,00	1 957 493,72	324 049,68		2 291 251,58
zwiększenia	30,672.72		105 166,91	94 280,04		230 119,67
- umorzenie za bieżący okres	30,672.72		105 166,91	94 280,04		230 119,67
- przeniesienia z innych grup						0,00
- reklasyfikacja do innych grup						0,00
- pozostałe zwiększenia						0,00
zmniejszenia			1 500,00			1 500,00
- sprzedaż						0,00
- likwidacja			1 500,00			1 500,00
- reklasyfikacja do innych grup						0,00
rodzajowych						
- pozostałe zmniejszenia						0,00
Umorzenie na koniec okresu	38,340.90	2 040,00	2 061 160,63	418 329,72		2 519 871,25
III. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu						0,00
zwiększenie						0,00
zmniejszenia						0,00
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu						0,00
<b>Wartość netto na koniec okresu</b>	<b>176,303.52</b>	<b>0,00</b>	<b>292 764,98</b>	<b>2 230 662,24</b>	<b>0,00</b>	<b>2 699 730,74</b>

**Nota 3.1 - Wartości niematerialne (struktura własnościowa)**

	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Własne	3 531 961,75	2 699 730,74
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	0,00	0,00
<b>RAZEM</b>	<b>3 531 961,75</b>	<b>2 699 730,74</b>

**Nota 4 - Długoterminowe aktywa finansowe**

	31.12.2017	31.12.2016
<b>a) w jednostkach powiązanych</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - udziały i akcje w jednostkach notowanych na giełdzie	0,00	0,00
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - udziały i akcje w jednostkach nienotowanych na giełdzie	0,00	0,00
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - instrumenty dłużne notowane na giełdzie	0,00	0,00
Udziały i akcje w jednostkach zależnych wyceniane po koszcie	0,00	0,00
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	0,00	0,00
Należności i udzielone pożyczki	0,00	0,00
Inne	0,00	0,00
<b>b) w pozostałych jednostkach</b>	<b>214 589,80</b>	<b>457 339,16</b>
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - udziały i akcje w jednostkach notowanych na giełdzie	0,00	0,00
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - udziały i akcje w jednostkach nienotowanych na giełdzie	0,00	0,00
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - instrumenty dłużne notowane na giełdzie	0,00	0,00
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	0,00	0,00
Należności i udzielone pożyczki	214 589,80	457 339,16
Inne	0,00	0,00
<b>Długoterminowe aktywa finansowe, razem</b>	<b>214 589,80</b>	<b>457 339,16</b>

**Nota 4.1 - Zmiana stanu długoterminowych aktywów finansowych**

	01.-12.2017	01.-12.2016
<b>Stan na początek okresu</b>	<b>457 339,16</b>	<b>370 824,59</b>
Zwiększenia	0,00	86 514,57
Zmniejszenia	242 749,36	0,00
Różnice kursowe z przeliczenia	0,00	0,00
<b>Stan na koniec okresu</b>	<b>214 589,80</b>	<b>457 339,16</b>

**Nota 4.2 - Papiery wartościowe, udziały i inne długoterminowe aktywa finansowe (bez pożyczek) - struktura walutowa**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
a) w walucie polskiej	0,00	0,00
w PLN po przeliczeniu na walutę prezentacji	0,00	0,00
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na walutę prezentacji)	0,00	0,00
b1. w USD	0,00	0,00
w USD po przeliczeniu na walutę prezentacji	0,00	0,00
b2. w EUR	0,00	0,00
w EUR po przeliczeniu na walutę prezentacji	0,00	0,00
b3. w CZK	0,00	0,00
w CZK po przeliczeniu na walutę prezentacji	0,00	0,00
b4. pozostałe waluty po przeliczeniu na walutę prezentacji	0,00	0,00
<b>Papiery wartościowe, udziały i inne długoterminowe aktywa finansowe (bez pożyczek), razem</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>

**Nota 4.3 - Udzielone pożyczki długoterminowe (struktura walutowa)**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
a) w walucie polskiej	214 589,80	457 339,16
w PLN po przeliczeniu na walutę prezentacji	214 589,80	457 339,16
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na walutę prezentacji)	0,00	0,00
b1. w USD	0,00	0,00
w USD po przeliczeniu na walutę prezentacji	0,00	0,00
b2. w EUR	0,00	0,00
w EUR po przeliczeniu na walutę prezentacji	0,00	0,00
b3. w CZK	0,00	0,00
w CZK po przeliczeniu na walutę prezentacji	0,00	0,00
b4. pozostałe waluty po przeliczeniu na walutę prezentacji	0,00	0,00
<b>Udzielone pożyczki długoterminowe, razem</b>	<b>214 589,80</b>	<b>457 339,16</b>

**Nota 5 - Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	6 522 253,00	10 375 827,00
Zwiększenia	440 228,00	1 321 955,00
odniesione na wynik finansowy okresu w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi	330 814,00	1 028 530,00
- wycena instrumentów finansowych	0,00	0,00
- delegacje	521,00	279,00
- rezerwy	50 584,00	39 808,00
- odsetki	2 423,00	1 183,00
- wynagrodzenia i pochodne	238 403,00	428 724,00
- odsetki od kredytów	9 518,00	10 838,00
- pozostałe	29 365,00	547 698,00
- sprzedaż wierzytelności	0,00	0,00
- nie zapłacone zobowiązania	0,00	0,00
odniesione na wynik finansowy okresu w związku ze stratą podatkową	109 414,00	293 425,00
- aktywo z tytułu straty podatkowej	109 414,00	293 425,00
odniesione bezpośrednio na kapitał własny w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi	0,00	0,00
odniesione bezpośrednio na kapitał własny w związku ze stratą podatkową	0,00	0,00
Zmniejszenia	5 132 068,00	5 175 529,00
odniesione na wynik finansowy okresu w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi	1 000 065,00	1 246 686,00
rabat cenowy	0,00	0,00
- delegacje	279,00	372,00
- rezerwy	43 309,00	28 506,00
- odsetki	839,00	3 229,00
- odsetki od kredytów	10 838,00	0,00
- wynagrodzenia i pochodne	397 744,00	268 593,00
- wycena instrumentów finansowych	0,00	3 650,00
- pozostałe	547 056,00	24 075,00
- nie zapłacone zobowiązania	0,00	918 261,00
odniesione na wynik finansowy okresu w związku ze stratą podatkową	4 132 003,00	3 928 843,00
- strata podatkowa z lat ubiegłych	4 132 003,00	3 928 843,00
odniesione bezpośrednio na kapitał własny w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi	0,00	0,00
odniesione bezpośrednio na kapitał własny w związku ze stratą podatkową	0,00	0,00
Różnice kursowe z przeliczenia	0,00	0,00
<b>Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu</b>	<b>1 830 413,00</b>	<b>6 522 253,00</b>

**Nota 6 - Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	219 346,15	265 443,88
- znak towarowy	1 418,52	2 037,56
- certyfikaty	0,00	187,50
- podpis elektroniczny	311,52	184,52
- przegląd budynku	5 556,82	6 526,82
- świadectwo UDT	0,00	0,00
- atest spawalniczy	0,00	0,00
- prowizja od kredytu	157 696,17	173 336,19
- koszty postępowania sądowego	0,00	0,00
- koszty remontów i napraw	51 785,29	76 235,39
- ubezpieczenia	2 577,83	6 935,90
- prenumerata	0,00	0,00
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	1 154,05	2 834,90
<b>Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe, razem</b>	<b>220 500,20</b>	<b>268 278,78</b>

**Nota 7 - Zapasy**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
Materiały	15 385 197,75	8 857 502,64
Półprodukty i produkty w toku	0,00	0,00
Produkty gotowe	15 976 286,09	14 674 748,03
Towary	112 485 167,99	111 760 307,82
<b>Zapasy ogółem, w tym:</b>	<b>143 846 651,83</b>	<b>135 292 558,49</b>
- wartość bilansowa zapasów wykazywanych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży	0,00	0,00
- wartość bilansowa zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	73 800 000,00	76 800 000,00

**Nota 7.1 - Odpisy aktualizujące wartość zapasów**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
<b>Kwoty odpisów aktualizujących wartość zapasów:</b>	<b>285 044,00</b>	<b>0,00</b>
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	0,00	0,00
Koszty sprzedaży	0,00	0,00
Pozostałe koszty operacyjne	285 044,00	0,00

**Nota 8 - Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
Od jednostek powiązanych	0,00	0,00
z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	0,00	0,00
do 12 miesięcy	0,00	0,00
powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00
Odpisy aktualizujące należności	0,00	0,00
Od jednostek pozostałych	106 058 772,38	93 588 877,57
z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	97 459 721,77	85 360 658,59
do 12 miesięcy	97 459 721,77	85 360 658,59
powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00
Odpisy aktualizujące należności	8 497 313,44	6 650 994,05
Inne od jednostek powiązanych	0,00	0,00
z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	5 003 819,22	4 774 852,50
pozostałe należności	3 085 475,49	2 825 735,11
Należności dochodzone na drodze sądowej	509 755,90	627 631,37
<b>Należności z tytułu dostaw i usług netto</b>	<b>106 058 772,38</b>	<b>93 588 877,57</b>

**Nota 8.1 - Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Stan na początek roku	6 650 994,05	4 146 971,06
Zwiększenia	4 384 859,34	3 689 932,74
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	2 101 199,41	2 478 904,25
- inne	2 283 659,93	1 211 028,49
Zmniejszenia	2 538 539,95	1 185 909,75
- inne	1 924,62	0,00
- rozwiązanie odpisów w związku ze spłatą należności	2 261 980,49	950 321,12
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	224 408,36	43 742,87
- zakończenie postępowań	50 226,48	191 845,76
<b>Stan na koniec roku obrotowego</b>	<b>8 497 313,44</b>	<b>6 650 994,05</b>

**Nota 8.2 - Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (struktura walutowa)**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
w walucie polskiej	104 644 351,54	93 569 585,01
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	9 911 734,28	6 670 286,61
waluta - EUR	2 089 981,20	1 504 150,10
przeliczone na PLN	8 959 284,18	6 670 286,61
waluta - USD	262 977,00	0,00
przeliczone na PLN	952 450,10	0,00
waluta - CZK	0,00	0,00
przeliczone na PLN	0,00	0,00
pozostałe waluty przeliczone na PLN	0,00	0,00
<b>Należności krótkoterminowe brutto</b>	<b>114 556 085,82</b>	<b>100 239 871,62</b>

**Nota 8.3 - Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane (brutto) - z podziałem na należności niespłacone w okresie**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
0-30	31 647 421,86	18 127 996,85
30-90	8 586 497,42	4 590 463,73
90-180	5 610 702,39	1 080 338,78
180-360	1 231 866,40	1 915 174,50
powyżej 360	10 223 221,00	9 302 491,17
<b>Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług brutto</b>	<b>57 299 709,07</b>	<b>35 016 465,03</b>
odpis aktualizujący	7 813 076,65	5 321 699,13
<b>Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług netto</b>	<b>49 486 632,42</b>	<b>29 694 765,90</b>

**Nota 9 - Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - udziały i akcje w jednostkach notowanych na giełdzie	0,00	0,00
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - udziały i akcje w jednostkach nienotowanych na giełdzie	0,00	0,00
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - instrumenty dłużne notowane na giełdzie	0,00	0,00
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - udziały i akcje w jednostkach notowanych na giełdzie	0,00	0,00
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - instrumenty dłużne notowane na giełdzie	0,00	0,00
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	0,00	0,00
Udzielone pożyczki	358 601,89	235 301,67
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	144 993,00	14 758,00
<b>Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe, razem</b>	<b>503 594,89</b>	<b>250 059,67</b>

**Nota 10 - Środki pieniężne**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
Środki pieniężne w kasie	250 113,37	118 984,67
Środki pieniężne w banku	5 679 410,96	4 086 116,10
Lokaty krótkoterminowe	3 011 915,11	3 798 870,15
Inne środki pieniężne	0,00	0,00
<b>Razem środki pieniężne</b>	<b>8 941 439,44</b>	<b>8 003 970,92</b>

**Nota 10.1 - Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (struktura walutowa)**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
w walucie polskiej	7 715 416,58	7 148 953,42
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	1 226 022,86	855 017,50
waluta - EUR	299 724,63	197 166,31
przeliczone na PLN	1 213 076,74	842 279,87
waluta - USD	3 448,64	3 469,76
przeliczone na PLN	12 946,12	12 737,63
waluta - CZK	0,00	0,00
przeliczone na PLN	0,00	0,00
pozostałe waluty przeliczone na PLN	0,00	0,00
<b>Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem</b>	<b>8 941 439,44</b>	<b>8 003 970,92</b>



**Nota 11 - Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
- ubezpieczenia majątkowe	209 792,01	217 445,55
- koszty promocji i reklama	791,75	843,83
- prenumerata czasopism	5 251,81	5 371,48
- wydatki związane z nową emisją akcji	0,00	0,00
- prowizje faktoringowe i bankowe	347 087,97	363 364,08
- subskrypcja licencji	0,00	0,00
- oprogramowania	57 158,65	11 292,95
- walcówka	4 464,38	10 485,49
- ubezpieczenia wierzytelności	0,00	0,00
- zakup wyposażenia	0,00	0,00
- prowizje z tyt. zakupu instrumentów finansowych	0,00	189 516,12
- certyfikaty	21 073,41	21 166,05
- wieczyste użytkowanie	0,00	0,00
- ZFŚS	0,00	0,00
- podatek od nieruchomości i środków transportu	0,00	0,00
- koszt bieżących urlopów	0,00	0,00
- koszt otrzymanego poręczenia	0,00	0,00
- koszty napraw i remontów	52 649,60	60 555,25
- przegląd techniczny budynków, maszyn, urządzeń	13 113,78	9 053,55
- pozostałe	46 793,54	40 671,68
<b>Stan na koniec roku obrotowego</b>	<b>758 176,90</b>	<b>929 766,03</b>

**Nota 12 - Kapitał zakładowy (struktura)**

<b>na dzień 31.12.2017</b>						
<b>Seria/emisja</b> <b>Rodzaj akcji</b>	<b>Rodzaj</b> <b>uprzywilejowania</b>	<b>Liczba akcji</b>	<b>Wartość</b> <b>serii/emisji</b> <b>wg wartości</b> <b>nominalnej</b>	<b>Sposób pokrycia</b> <b>kapitału</b>	<b>Data</b> <b>rejestracji</b>	<b>Prawo do</b> <b>dywidendy</b> <b>(od daty)</b>
Seria A		6 375 000	637 500,00	Kapitał z przekształcenia spółki cywilnej 1.274.093,08; gotówka 906,92	2001-02-19	2001-01-19
Seria B		6 375 000	637 500,00	Kapitał z przekształcenia spółki cywilnej 1.274.093,08; gotówka 906,92	2001-02-19	2001-01-19
Seria D		3 882 000	388 200,00	gotówka	2009-10-07	2009-01-01
Seria E		765 000	76 500,00	gotówka	2010-04-30	2010-01-01
Seria F		2 117 647	211 764,70	gotówka	2011-02-14	2011-01-01
<b>Kapitał zakładowy, razem</b>			<b>1 951 464,70</b>			

**Nota 12 - Kapitał zakładowy (struktura)**

<b>na dzień 31.12.2016</b>						
<b>Seria/emisja</b> <b>Rodzaj akcji</b>	<b>Rodzaj</b> <b>uprzywilejowania</b>	<b>Liczba akcji</b>	<b>Wartość</b> <b>serii/emisji</b> <b>wg wartości</b> <b>nominalnej</b>	<b>Sposób pokrycia</b> <b>kapitału</b>	<b>Data</b> <b>rejestracji</b>	<b>Prawo do</b> <b>dywidendy</b> <b>(od daty)</b>
Seria A	co do głosu i co do majątku w przypadku likwidacji	6 375 000	637 500,00	Kapitał z przekształcenia spółki cywilnej 1.274.093,08; gotówka 906,92	2001-02-19	2001-01-19
Seria B		6 375 000	637 500,00	Kapitał z przekształcenia spółki cywilnej 1.274.093,08; gotówka 906,92	2001-02-19	2001-01-19
Seria D		3 882 000	388 200,00	gotówka	2009-10-07	2009-01-01
Seria E		765 000	76 500,00	gotówka	2010-04-30	2010-01-01
Seria F		2 117 647	211 764,70	gotówka	2011-02-14	2011-01-01
<b>Kapitał zakładowy, razem</b>			<b>1 951 464,70</b>			

**Nota 13 - Kapitał z aktualizacji wyceny**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
z tytułu zysków / strat z wyceny instrumentów finansowych	0,00	0,00
z tytułu podatku odroczonego	-1 499 309,82	-1 504 905,82
- z aktualizacji wyceny inwestycji	0,00	0,00
- z aktualizacji wyceny środków trwałych	-1 499 309,82	-1 504 905,82
inny (wg rodzaju)	7 908 193,20	7 996 200,76
z aktualizacji wyceny środków trwałych	7 908 193,20	7 996 200,76
z tytułu aktualizacji wyceny inwestycji	0,00	0,00
<b>Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, razem</b>	<b>6 408 883,38</b>	<b>6 491 294,94</b>

**Nota 14 - Zmiana stanu kapitału (funduszu) zapasowego**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Stan na początek okresu	650 500,00	650 500,00
Zwiększenia	0,00	0,00
Wartość nadwyżki ceny sprzedaży akcji nad ich wartością nominalną	0,00	0,00
Wartość zatrzymanych zysków lat ubiegłych	0,00	0,00
Zmniejszenia	0,00	0,00
<b>Stan na koniec roku obrotowego</b>	<b>650 500,00</b>	<b>650 500,00</b>

**Nota 15 - Zmiana stanu kapitału przypadającego udziałowcom niesprawującym kontroli**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Kapitał przypadający na udziały nie sprawujące kontroli na początek okresu	3 199 213,10	2 665 076,18
Zmiana kapitału przypadającego na udziały nie sprawujące kontroli	261 082,07	534 136,92
<b>Kapitał przypadający na udziały nie sprawujące kontroli na koniec okresu</b>	<b>3 460 295,17</b>	<b>3 199 213,10</b>

**Nota 16 - Zmiana stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	9 332 550,00	8 206 375,00
Zwiększenia	1 115 429,00	1 731 921,00
- odniesione na wynik finansowy okresu	1 063 115,00	1 731 921,00
- odniesione bezpośrednio na kapitał własny w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi	52 314,00	0,00
- odniesione na wartość firmy lub ujemną wartość firmy w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi	0,00	0,00
Zmniejszenia	570 377,00	605 746,00
- odniesione na wynik finansowy okresu	564 781,00	586 279,00
- odniesione bezpośrednio na kapitał własny w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi	5 596,00	19 467,00
- odniesione na wartość firmy lub ujemną wartość firmy w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi	0,00	0,00
różnice kursowe z przeliczenia - odniesione na wynik finansowy	0,00	0,00
różnice kursowe z przeliczenia - odniesione na kapitał własny	0,00	0,00
różnice kursowe z przeliczenia - odniesione na wartość firmy lub ujemną wartość firmy	0,00	0,00
<b>Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu</b>	<b>9 877 602,00</b>	<b>9 332 550,00</b>

**Nota 17 - Zmiana stanu długoterminowej rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
I Rezerwa na odprawy emerytalne	242 650,46	200 426,85
Stan na początek okresu	200 426,85	178 653,56
Zwiększenia	42 223,61	163 280,05
- nabycie jednostki powiązanej	0,00	0,00
- utworzenie rezerwy w ciągu roku obrotowego	42 223,61	163 280,05
- pozostałe	0,00	0,00
Zmniejszenia	0,00	141 506,76
- wykorzystanie w ciągu roku obrotowego	0,00	0,00
- rozwiązanie	0,00	141 506,76
Stan na koniec okresu	242 650,46	200 426,85
Różnice kursowe z przeliczenia	0,00	0,00
<b>Długoterminowe rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne</b>	<b>242 650,46</b>	<b>200 426,85</b>

**Nota 18 - Zmiana stanu pozostałych rezerw długoterminowych**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Stan na początek okresu	0,00	0,00
a) zwiększenia	0,00	0,00
b) zmniejszenia	0,00	0,00
<b>Stan na koniec okresu</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>

**Nota 19 - Zobowiązania finansowe długoterminowe**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
kredyty i pożyczki	70 244 161,27	54 948 127,09
umowy leasingu finansowego	6 673 676,70	3 072 268,41
inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00
<b>Zobowiązania finansowe długoterminowe, razem</b>	<b>76 917 837,97</b>	<b>58 020 395,50</b>

**Nota 19.1 - Zobowiązania finansowe długoterminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
powyżej 1 roku do 3 lat	62 030 701,76	50 153 377,04
powyżej 3 do 5 lat	9 251 435,81	7 867 018,46
powyżej 5 lat	5 635 700,40	0,00
<b>Zobowiązania finansowe długoterminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty</b>	<b>76 917 837,97</b>	<b>58 020 395,50</b>

**Nota 19.2 - Zobowiązania finansowe długoterminowe (struktura walutowa)**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
w walucie polskiej	73 474 040,48	57 327 245,36
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	3 443 797,49	693 150,14
waluta - EUR	820 243,88	157 534,12
przeliczone na PLN	3 443 797,49	693 150,14
waluta - USD	0,00	0,00
przeliczone na PLN	0,00	0,00
waluta - CZK	0,00	0,00
przeliczone na PLN	0,00	0,00
pozostałe waluty przeliczone na PLN	0,00	0,00
<b>Zobowiązania finansowe długoterminowe, razem</b>	<b>76 917 837,97</b>	<b>58 020 395,50</b>

**Nota 20 - Rozliczenia międzyokresowe kosztów**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
- koszty energii, paliwa, telefonów	99 487,51	36 025,05
- ubezpieczenie majątkowe i osobowe	0,00	0,00
- dotacje	0,00	0,00
- usługi agencyjne	0,00	0,00
- usługi transportowe	0,00	0,00
- pozostałe	122 492,30	180 993,81
<b>Rozliczenia międzyokresowe kosztów</b>	<b>221 979,81</b>	<b>217 018,86</b>

**Nota 21 - Rozliczenia międzyokresowe przychodów**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
- zasądzone koszty sądowe	0,00	2 208,90
- dotacja	14 638 281,28	15 291 585,44
- ubezpieczenie należności	0,00	0,00
- pozostałe przychody	21 644,99	28 334,25
<b>Rozliczenia międzyokresowe przychodów</b>	<b>14 659 926,27</b>	<b>15 322 128,59</b>

**Nota 22 - Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
wobec jednostek powiązanych	0,00	0,00
z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności:	0,00	0,00
- do 12 miesięcy	0,00	0,00
- powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00
zaliczki otrzymane na dostawy	0,00	0,00
inne	0,00	0,00
wobec pozostałych jednostek	157 556 834,89	154 821 980,38
z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności:	144 123 771,80	123 420 417,47
- do 12 miesięcy	144 123 771,80	123 420 417,47
- powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00
zaliczki otrzymane na dostawy	1 304 871,34	4 633 791,46
zobowiązania z tytułu factoringu	6 756 273,56	21 467 240,49
zobowiązania wekslowe	0,00	0,00
z tyt. podatków, cel, ubezpieczeń i innych świadczeń (bez podatku dochodowego)	3 132 714,42	3 296 668,51
z tytułu wynagrodzeń	1 182 884,32	1 059 631,43
fundusze specjalne	179 479,46	173 169,67
inne	876 839,99	771 061,35
<b>Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania</b>	<b>157 556 834,89</b>	<b>154 821 980,38</b>

**Nota 23 - Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - struktura walutowa**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
a) w walucie polskiej	95 042 620,44	90 960 021,19
w PLN po przeliczeniu na walutę prezentacji	95 042 620,44	90 027 524,43
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na walutę prezentacji)	62 514 214,45	63 861 959,19
b1. w USD	0,00	0,00
w USD po przeliczeniu na walutę prezentacji	0,00	0,00
b2. w EUR	14 805 162,31	14 472 289,62
w EUR po przeliczeniu na walutę prezentacji	62 502 732,89	63 849 741,93
b3. w CZK	0,00	0,00
w CZK po przeliczeniu na walutę prezentacji	0,00	0,00
b4. pozostałe waluty po przeliczeniu na walutę prezentacji	11 481,56	12 217,26
<b>Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem</b>	<b>157 556 834,89</b>	<b>154 821 980,38</b>

**Nota 24 - Pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
wobec jednostek powiązanych	0,00	0,00
kredyty i pożyczki	0,00	0,00
z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00
inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00
wobec pozostałych jednostek	36 698 159,80	30 935 512,26
kredyty i pożyczki	10 433 000,62	7 160 468,19
z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00
zobowiązania z tytułu leasingu	1 606 638,57	1 028 654,95
inne zobowiązania finansowe	24 658 520,61	22 746 389,12
- zobowiązania z tytułu factoringu	24 658 520,61	22 746 389,12
zobowiązania z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	0,00	0,00
<b>Zobowiązania finansowe krótkoterminowe, razem</b>	<b>36 698 159,80</b>	<b>30 935 512,26</b>



**Nota 25 - Pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe (struktura walutowa)**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
w walucie polskiej	22 888 906,18	11 712 311,21
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	13 809 253,62	19 223 201,05
waluta - EUR	3 309 736,72	4 368 897,57
przeliczone na PLN	13 809 253,62	19 223 201,05
waluta - CZK	0,00	0,00
przeliczone na PLN	0,00	0,00
waluta - USD	0,00	0,00
przeliczone na PLN	0,00	0,00
pozostałe waluty przeliczone na PLN	0,00	0,00
<b>Zobowiązania finansowe krótkoterminowe, razem</b>	<b>36 698 159,80</b>	<b>30 935 512,26</b>

**Nota 26 - Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
Kredyty w rachunku bieżącym	2 777 164,54	2 758 273,36
Kredyty bankowe	7 655 836,08	4 402 194,83
Pożyczki udzielone przez jednostki powiązane	0,00	0,00
Pożyczki udzielone przez pozostałe jednostki	0,00	0,00
<b>Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek</b>	<b>10 433 000,62</b>	<b>7 160 468,19</b>

**Nota 27 - Leasing finansowy**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
wartość bilansowa netto aktywów leasingowanych	0,00	0,00
różnica między sumą przyszłych minimalnych opłat leasingowych a ich wartością bieżącą	0,00	0,00
łączna suma przyszłych minimalnych opłat leasingowych, płatnych w okresie	8 280 315,27	4 100 923,36
w ciągu jednego roku	1 606 638,57	1 028 654,95
od 2 do 5 lat	3 651 976,30	3 072 268,41
powyżej 5 lat	3 021 700,40	0,00
koszty finansowe zarachowane na przyszłe okresy	0,00	0,00
<b>Zobowiązania finansowe z tyt.leasingu finansowego wykazane w bilansie, razem</b>	<b>8 280 315,27</b>	<b>4 100 923,36</b>

**Nota 28 - Zmiana stanu krótkoterminowej rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
I Rezerwa na odprawy emerytalne	4 420,01	7 224,73
Stan na początek okresu	7 224,73	2 263,40
Zwiększenia	25,60	6 752,04
- nabycie jednostki powiązanej	0,00	0,00
- utworzenie rezerwy w ciągu roku obrotowego	25,60	6 752,04
Zmniejszenia	2 830,32	1 790,71
- wykorzystanie w ciągu roku obrotowego	0,00	0,00
- rozwiązanie	2 830,32	1 790,71
Stan na koniec okresu	4 420,01	7 224,73
Różnice kursowe z przeliczenia	0,00	0,00
<b>Krótkoterminowe rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne, razem</b>	<b>4 420,01</b>	<b>7 224,73</b>

**Nota 29 - Zmiana stanu pozostałych rezerw krótkoterminowych**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Stan na początek okresu	613 600,85	552 655,40
a) zwiększenia	640 371,53	594 358,12
b) wykorzystanie	57 040,10	211,00
c) rozwiązanie	556 560,75	533 201,67
<b>Stan na koniec okresu</b>	<b>640 371,53</b>	<b>613 600,85</b>

**Nota 30 - Akcje**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
Wartość księgowa	95 357 497,59	90 891 276,77
Liczba akcji	19 514 647	19 514 647
Wartość księgowa na jedną akcję	4,89	4,66
Rozwodniona liczba akcji	19 514 647	19 514 647
<b>Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję</b>	<b>4,89</b>	<b>4,66</b>

**Nota 31 - Należności warunkowe**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
<b>Należności warunkowe</b>	<b>56 675 392,76</b>	<b>56 061 483,65</b>
Od jednostek powiązanych	0,00	0,00
- Z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	0,00	0,00
- Sporne sprawy budżetowe	0,00	0,00
- Zobowiązania z tytułu spraw sądowych	0,00	0,00
- Pozostałe	0,00	0,00
Od pozostałych jednostek	56 675 392,76	56 061 483,65
- Z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	18 787 342,70	18 378 600,00
- Z tytułu weksli obcych	15 880 807,10	11 235 640,69
- Należności z tytułu spraw sądowych	0,00	0,00
- Pozostałe	22 007 242,96	26 447 242,96

**Nota 32 - Zobowiązania warunkowe**

	<b>31.12.2017</b>	<b>31.12.2016</b>
<b>Zobowiązania warunkowe</b>	<b>25 815 939,78</b>	<b>31 461 592,87</b>
Na rzecz jednostek powiązanych	25 569 495,00	30 618 000,00
- Z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	25 569 495,00	22 618 000,00
- Sporne sprawy budżetowe	0,00	0,00
- Zobowiązania z tytułu wystawionych weksli	0,00	0,00
- Pozostałe	0,00	8 000 000,00
Na rzecz pozostałych jednostek	246 444,78	843 592,87
- Z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	246 444,78	843 592,87
- Sporne sprawy budżetowe	0,00	0,00
- Zobowiązania z tytułu spraw sądowych	0,00	0,00
- Z tytułu umów kredytowych	0,00	0,00
- Pozostałe	0,00	0,00

**Nota 33 - Przychody ze sprzedaży**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Przychody netto ze sprzedaży produktów	248 194 014,43	195 954 348,36
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	876 597 534,49	621 160 044,70
Przychody netto ze sprzedaży usług	2 905 092,75	2 858 522,19
<b>Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów i usług</b>	<b>1 127 696 641,67</b>	<b>819 972 915,25</b>

**Nota 34.1 - Przychody ze sprzedaży produktów - szczegółowa struktura geograficzna**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Sprzedaż krajowa	240 160 238,11	192 922 675,77
Eksport, w tym:	8 033 776,32	3 031 672,59
Unia Europejska	8 033 776,32	2 242 880,16
Pozostałe kraje	0,00	788 792,43
<b>Razem</b>	<b>248 194 014,43</b>	<b>195 954 348,36</b>

**Nota 34.2 - Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów- szczegółowa struktura geograficzna**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Sprzedaż krajowa	866 218 382,57	609 720 977,01
Eksport, w tym:	10 379 151,92	11 439 067,69
Unia Europejska	9 803 695,21	11 421 409,60
Pozostałe kraje	575 456,71	17 658,09
<b>Razem</b>	<b>876 597 534,49</b>	<b>621 160 044,70</b>

**Nota 34.3 - Przychody ze sprzedaży usług - szczegółowa struktura geograficzna**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Sprzedaż krajowa	2 905 092,75	2 858 522,19
Eksport, w tym:	0,00	0,00
Unia Europejska	0,00	0,00
Pozostałe kraje	0,00	0,00
<b>Razem</b>	<b>2 905 092,75</b>	<b>2 858 522,19</b>

**Nota 35 - Przychody ze sprzedaży produktów - według asortymentu**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
- prefabrykaty zbrojeniowe	102 471 539,43	81 182 802,14
- pozostałe	0,00	0,00
- arkusze	67 460 737,42	51 703 824,74
- profile	54 129 511,00	42 043 403,97
- taśmy	24 132 226,58	21 024 317,51
- rury	0,00	0,00
<b>Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem</b>	<b>248 194 014,43</b>	<b>195 954 348,36</b>

**Nota 36 - Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów - według asortymentu**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
- towary	876 122 028,71	620 840 208,84
- materiały	475 505,78	319 835,86
<b>Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem</b>	<b>876 597 534,49</b>	<b>621 160 044,70</b>

**Nota 37 - Przychody ze sprzedaży usług - według asortymentu**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
- usługi oświatowe	0,00	0,00
- pozostałe	302 174,02	740 097,82
- usługi transportowe	1 228 154,12	740 517,83
- usługi cięcia i atesty	720 280,54	734 579,90
- montaż konstrukcji	654 484,07	643 326,64
- usługi przerobu	0,00	0,00
- usługi pośrednictwa finansowego	0,00	0,00
- usługi profilowania	0,00	0,00
<b>Przychody netto ze sprzedaży usług, razem</b>	<b>2 905 092,75</b>	<b>2 858 522,19</b>

## Nota 38 - Segmenty branżowe

	za okres 01.-12.2017					
	Handel	Produkcja - zbrojenia	Produkcja - pozostałe	Usługi oświatowe	Usługi pozostałe	Razem
<b>Działalność kontynuowana</b>						
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	852 265 126,40	129 643 778,16	145 722 475,00		65 262,11	1 127 696 641,67
Koszty działalności operacyjnej	815 743 414,44	129 349 209,02	141 437 606,51		37 393,29	1 086 567 623,26
<b>Wynik segmentu</b>	<b>36 521 711,96</b>	<b>294 569,14</b>	<b>4 284 868,49</b>		<b>27 868,82</b>	<b>41 129 018,41</b>
Pozostałe przychody operacyjne						1 894 872,41
Pozostałe koszty operacyjne						4 190 869,76
Ujemna wartość firmy						
Wynik wyceny nieruchomości inwestycyjnych						700 549,00
Przychody finansowe						7 546 551,65
Koszty finansowe						22 026 378,84
<b>Zysk (strata) z działalności gospodarczej</b>						<b>25 053 742,87</b>
Odpis wartości firmy z konsolidacji						
Zysk (strata) na sprzedaży udziałów w jednostkach podporządkowanych						
<b>Zysk (strata) brutto z działalności kontynuowanej</b>						<b>25 053 742,87</b>
Podatek dochodowy:						6 279 598,00
część bieżąca						1 002 911,00
część odroczone						5 276 687,00
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)						
<b>Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej</b>						<b>18 774 144,87</b>
Działalność zaniechana						
Zysk/(strata) netto na działalności zaniechanej (w tym jednostek stowarzyszonych)						
<b>Zysk (strata) netto</b>						<b>18 774 144,87</b>
jednostka dominująca						18 513 062,80
udziały nie sprawujące kontroli						261 082,07

**Nota 38 - Segmenty branżowe**

	za okres 01.-12.2016					
	Handel	Produkcja - zbrojenia	Produkcja - pozostałe	Usługi oświatowe	Usługi pozostałe	Razem
<b>Działalność kontynuowana</b>						
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	604 048 029,26	101 043 569,98	114 771 546,22		109 769,79	819 972 915,25
Koszty działalności operacyjnej	576 332 701,06	98 525 128,03	107 479 883,71		69 594,87	782 407 307,67
<b>Wynik segmentu</b>	<b>27 715 328,20</b>	<b>2 518 441,95</b>	<b>7 291 662,51</b>		<b>40 174,92</b>	<b>37 565 607,58</b>
Pozostałe przychody operacyjne						3 364 111,32
Pozostałe koszty operacyjne						3 696 763,83
Ujemna wartość firmy						
Wynik wyceny nieruchomości inwestycyjnych						6 743 004,08
Przychody finansowe						2 599 233,70
Koszty finansowe						19 691 335,62
<b>Zysk (strata) z działalności gospodarczej</b>						<b>26 883 857,23</b>
Odpis wartości firmy z konsolidacji						
Zysk (strata) na sprzedaży udziałów w jednostkach podporządkowanych						
<b>Zysk (strata) brutto z działalności kontynuowanej</b>						<b>26 883 857,23</b>
Podatek dochodowy:						5 221 106,00
część bieżąca						221 890,00
część odroczone						4 999 216,00
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)						
<b>Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej</b>						<b>21 662 751,23</b>
Działalność zaniechana						
Zysk/(strata) netto na działalności zaniechanej (w tym jednostek stowarzyszonych)						
<b>Zysk (strata) netto</b>						<b>21 662 751,23</b>
jednostka dominująca						21 116 268,31
udziały nie sprawujące kontroli						546 482,92

**Nota 39 - Koszty według rodzaju**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
amortyzacja	4 054 192,75	3 259 992,85
zużycie materiałów i energii	222 224 052,23	169 841 926,15
usługi obce	41 958 855,07	35 790 949,37
podatki i opłaty	1 768 882,04	1 685 496,19
wynagrodzenia	22 030 239,17	20 735 515,19
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	4 754 658,55	4 407 838,44
pozostałe koszty rodzajowe (tytuły)	1 283 439,74	1 653 945,25
<b>Koszty według rodzaju, razem</b>	<b>298 074 319,55</b>	<b>237 375 663,44</b>
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	-890 533,64	-3 841 232,84
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	-184 834,93	-45 321,15
<b>Suma kosztów rodzajowych</b>	<b>296 998 950,98</b>	<b>233 489 109,45</b>

**Koszt własny sprzedaży**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	296 998 950,98	233 489 109,45
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	789 568 672,28	548 918 198,22
<b>Razem</b>	<b>1 086 567 623,26</b>	<b>782 407 307,67</b>

**Nota 40 Pozostałe przychody operacyjne**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,00	123 181,51
Dotacje	653 292,69	543 993,87
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	114 120,81	333 494,38
Otrzymane odszkodowania i refundacje	826 118,69	1 851 316,21
Rozwiązane rezerwy, w tym:	0,00	0,00
Odpisy aktualizujące należności	0,00	0,00
zwrot zapłaconego podatku VAT - decyzja pokontrolna	0,00	0,00
rozwiązane rezerwy na świadczenia urlopowe	0,00	0,00
zwrot kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego	187 740,11	200 437,63
reklamacje	1 918,06	518,49
refaktury	5 697,34	181 700,00
sprzedaż wierzytelności	0,00	0,00
nadpłaty z rozrachunków	6 951,55	13 550,45
pozostała sprzedaż	25 685,76	70 085,59
Inne	73 347,40	45 833,19
<b>Suma pozostałych przychodów operacyjnych</b>	<b>1 894 872,41</b>	<b>3 364 111,32</b>



**Nota 41 Pozostałe koszty operacyjne**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	214 709,01	0,00
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	2 408 868,95	1 677 057,94
Koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego	185 773,55	223 621,09
Koszty reklamacji	7 418,32	12 604,37
Rezerwy, w tym:	350 794,89	26 734,62
Zapasy	285 044,00	0,00
Urlopy, odprawy emerytalno-rentowe	65 750,89	26 734,62
Naprawy gwarancyjne	0,00	0,00
Kary i odszkodowania	315 300,66	1 268 384,13
Koszty refaktur	7 999,24	167 129,47
Koszty pozostałej sprzedaży	0,00	37 945,70
Strata ze zbycia majątku trwałego	0,00	0,00
Szkody	58 153,98	33 270,06
Ubezpieczenia	345,11	2 345,39
Darowizny	42 000,00	51 550,00
Odpisane Należności	518 332,57	127 760,95
Udzielone premie pieniężne	0,00	0,00
Inne	81 173,48	68 360,11
<b>Suma pozostałych kosztów operacyjnych</b>	<b>4 190 869,76</b>	<b>3 696 763,83</b>

**Nota 42 - Przychody finansowe**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
<b>Dywidendy i udziały w zyskach</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
<b>Przychody finansowe z tytułu odsetek, w tym:</b>	<b>2 708 833,90</b>	<b>1 814 443,06</b>
z tytułu udzielonych pożyczek	13 122,99	13 551,95
odsetki od należności	2 579 339,57	1 746 056,45
pozostałe odsetki	116 371,34	54 834,66
<b>Przychody ze zbycia inwestycji</b>	<b>6 721,00</b>	<b>0,00</b>
<b>Inne przychody finansowe, w tym:</b>	<b>4 830 996,75</b>	<b>784 790,64</b>
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	543 939,37	0,00
Sprzedaż wierzytelności	2 719 039,37	65 083,03
Usługi pośrednictwa finansowego	54 835,90	20 467,00
Rozwiązanie opisów aktualizujących odsetki	587 180,63	293 167,86
Wycena kontraktów walutowych	906 707,00	378 197,70
Sprzedaż obligacji	0,00	0,00
Pomoc de minimis	0,00	0,00
Pozostałe	19 294,48	27 875,05
<b>Suma przychodów finansowych</b>	<b>7 546 551,65</b>	<b>2 599 233,70</b>

**Nota 43 - Koszty finansowe**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
<b>Koszty finansowe z tytułu odsetek, w tym:</b>	<b>7 029 752,84</b>	<b>6 090 060,06</b>
z tytułu otrzymanych pożyczek	184 752,60	393 506,30
odsetki od dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00
odsetki od zobowiązań	265 383,30	370 436,14
odsetki z tytułu faktoringu	4 339 908,83	3 106 677,20
odsetki od kredytów i kredytów w rachunku bieżącym	2 025 586,35	2 058 871,06
odsetki z tytułu leasingu finansowego	200 093,22	143 098,91
pozostałe odsetki	14 028,54	17 470,45
Koszty zbycia inwestycji	0,00	0,00
<b>Inne koszty finansowe, w tym:</b>	<b>14 996 626,00</b>	<b>13 601 275,56</b>
Prowizje od otrzymanych kredytów	973 488,80	1 254 500,74
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	0,00	1 619 741,01
Odpisy aktualizujące naliczone odsetki	3 640 057,84	2 536 133,83
Wycena kontraktów walutowych	-235 431,58	2 107 161,16
Sprzedaż wierzytelności	2 515 561,34	1 518 832,66
Usługi finansowe	1 890 832,99	1 559 905,74
Leasing	0,00	240,00
Pozostałe koszty - rezerwy	1 606 435,68	840 518,64
Pozostałe koszty	4 605 680,93	2 164 241,78
<b>Suma kosztów finansowych</b>	<b>22 026 378,84</b>	<b>19 691 335,62</b>

**Nota 44 - Podatek dochodowy**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Część bieżąca	1 002 911,00	221 890,00
Część odroczone	5 276 687,00	4 999 216,00
<b>Podatek dochodowy</b>	<b>6 279 598,00</b>	<b>5 221 106,00</b>

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
<b>Zysk (strata) brutto</b>	<b>25 053 742,87</b>	<b>26 883 857,23</b>
Różnice pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym (wg tytułów)	1 676 131,98	-8 518 016,04
koszty niestanowiące kosztów podatkowych	14 565 782,39	11 614 910,55
przychody niestanowiące przychodów podatkowych	6 397 874,22	9 958 688,50
koszty stanowiące koszty podatkowe	6 850 535,64	10 900 535,12
przychody stanowiące przychody podatkowe	358 759,45	726 297,03
inne zmniejszenia dochodu do opodatkowania przewidziane przepisami podatkowymi	0,00	0,00
Dochód/strata do opodatkowania	26 729 874,85	18 365 841,19
Darowizny	0,00	0,00
Strata podatkowa z lat ubiegłych	21 384 840,24	18 976 818,17
Dochód zwolniony z tytułu działalności w SSE	0,00	0,00
Inne doliczenia (+) i odliczenia od dochodu (-)	0,00	0,00
Podstawa do stawki podatkowej	1 167 081,00	1 167 840,00
Stawka podatkowa	19,00	19,00
Podatek bieżący	238 147,00	221 890,00
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	5 345 033,00	-610 976,00
Podatek dochodowy według stawki	19,00	19,00
Zwiększenia, zaniechania, zwolnienia, odliczenia i obniżki podatku , w tym :	0,00	0,00
<b>Podatek dochodowy bieżący</b>	<b>1 002 911,00</b>	<b>221 890,00</b>
Podatek od dywidendy	0,00	0,00
Podatek dochodowy bieżący wykazany w rachunku zysków i strat	1 002 911,00	221 890,00
<b>Podatek dochodowy odroczony</b>	<b>5 276 687,00</b>	<b>4 999 216,00</b>
<b>Suma podatku dochodowego do RZiS</b>	<b>6 279 598,00</b>	<b>5 221 106,00</b>

**Nota 45 - Propozycja podziału zysku**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
<b>Zysk (strata) netto, w tym:</b>	<b>18 774 144,87</b>	<b>21 662 751,23</b>
kapitał zapasowy	0,00	0,00
pokrycie straty z lat ubiegłych	0,00	0,00
zyski zatrzymane	18 774 144,87	21 662 751,23
dywidenda	0,00	0,00
Nie podzielony zysk / nie pokryta strata	0,00	0,00

**Zysk (strata) netto na działalności kontynuowanej**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Zysk (strata) netto przypadający jednostce dominującej	18 513 062,80	21 116 268,31
Zysk (strata) netto przypadający udziałom nie sprawującym kontroli	261 082,07	546 482,92
Zysk/(strata) netto na działalności zaniechanej (w tym jednostek stowarzyszonych)	0,00	0,00
<b>Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej</b>	<b>18 774 144,87</b>	<b>21 662 751,23</b>

**Nota 46 - Przeciętne zatrudnienie – w osobach – w grupach zawodowych**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Zarząd jednostki	5,00	5,00
Administracja	44,00	41,00
Dział sprzedaży	84,00	81,00
Pion produkcji	79,00	77,00
Pozostali	161,00	152,00
<b>Razem</b>	<b>373,00</b>	<b>356,00</b>

**Nota 47 - Wynagrodzenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Adam Kiwała	432 000,00	432 000,00
Jacek Rożek	432 000,00	432 000,00
Jerzy Wodarczyk	432 000,00	432 000,00
Piotr Filip	295 906,24	175 680,00
Arkadiusz Wodarczyk	192 000,00	36 000,00
Rafał Gałuszka	36 000,00	192 000,00
Mieczysław Tarczyński	501 000,00	501 000,00
Jarosław Regus	226 650,00	169 000,00
<b>Wynagrodzenie wypłacone Członkom Zarządu</b>	<b>2 547 556,24</b>	<b>2 369 680,00</b>

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
Jan Kiwała	36 000,00	36 000,00
Bernadetta Fuchs	28 935,40	36 000,00
Feliks Rożek	36 000,00	36 000,00
Aleksandra Wodarczyk	36 000,00	36 000,00
Sobiesław Szefer	36 000,00	36 000,00
Marek Mańka	7 161,20	0,00
Tadeusz Borysiewicz	36 000,00	36 000,00
Janusz Kocłęga	36 000,00	36 000,00
<b>Wynagrodzenie wypłacone Członkom Rady Nadzorczej</b>	<b>252 096,60</b>	<b>252 000,00</b>

**Nota 48 - Transakcje w podmiotami powiązanymi**

	<b>01.-12.2017</b>	<b>01.-12.2016</b>
<b>Bowim - Podkarpacie Sp. z o.o.</b>		
Należności od podmiotów powiązanych - z wyjątkiem pożyczek	1 328 873,05	415 502,48
Należności z tytułu udzielonych pożyczek	0,00	0,00
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych - z wyjątkiem pożyczek	0,00	0,00
Zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek	5 002 000,00	6 418 000,00
Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	38 382 216,86	22 634 557,70
Zakupy na rzecz podmiotów powiązanych	1 460,00	1 118 047,25
Pozostałe przychody operacyjne	6 848,01	7 390,75
Pozostałe koszty operacyjne	0,00	0,00
Przychody finansowe	85 468,30	143 181,52
Koszty finansowe	432 436,77	520 229,11
<b>Betstal Sp. z o.o.</b>		
Należności od podmiotów powiązanych - z wyjątkiem pożyczek	945 640,56	570 695,87
Należności z tytułu udzielonych pożyczek	0,00	0,00
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych - z wyjątkiem pożyczek	0,00	0,00
Zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek	0,00	0,00
Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	1 540 337,46	1 261 188,59
Zakupy na rzecz podmiotów powiązanych	6 606 644,92	6 175 378,50
Pozostałe przychody operacyjne	1 620,86	1 666,05
Pozostałe koszty operacyjne	0,00	0,00
Przychody finansowe	0,00	0,00
Koszty finansowe	0,00	0,00
<b>Passat – Stal S. A.</b>		
Należności od podmiotów powiązanych - z wyjątkiem pożyczek	2 682 511,17	14 111 558,24
Należności z tytułu udzielonych pożyczek	5 068 990,03	5 068 990,03
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych - z wyjątkiem pożyczek	0,00	12 714 483,81
Zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek	0,00	0,00
Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	111 124 479,92	87 165 347,35
Zakupy na rzecz podmiotów powiązanych	131 914 658,05	98 524 833,46
Pozostałe przychody operacyjne	29 131,62	25 082,78
Pozostałe koszty operacyjne	0,00	0,00
Przychody finansowe	174 446,37	173 324,24
Koszty finansowe	0,00	0,00